

DARBININKAS

Vol. LVIII Nr. 8

Penktadienis-Friday
Vasaris-February 23, 1973

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N.Y. 11221

15 centų

SAVAITĖS IVYKIAI

Vasario 12-20:

TIKROJI IR NETIKROJI AMERIKA

Prezidento patarėjas Kissingeris visą savaitę mažino įtampą Azijoje; valstybės sekretorius Rogers pasirašė sutartį su Kuba; tuo tarpu namie buvo šaukiama dėl maisto brangimo, dėl įtampas tarp Baltųjų Rūmų ir Kongreso. Daugiausia ir džiaugsmingai buvo kalbama apie Amerikos vyrus, grįžtančius iš Vietnamo nelaisvės.

Pirmi 126 laisvėje pasirodė vasario 12. Amerikoje mokėta juos entuziastingai pagerbti. O jie mokėjo pasirodyti tos pagarbos verti. "Mum teko garbinga proga pasitarnauti savo kraštui sunkion aplinkybėm. Mes labai dėkingi savo vyriausiajam vadui (prezidentui) ir savo tautai už šią dieną. God bless America". Tie kap. J. A. Denton žodžiai buvo kartojami per visą savaitę, kaip išraiška visų belaisvių dvasios. Jie nelaisvėje neprarado karinės drausmės, neprarado lojalumo savo kraštui ir tikėjimo, kad jų žygiai buvo prasmingi. Ir NYT atmetė, anot laikraščio, cinikų aiškinimus, kad vyrų pareiškimai buvo Pentagono padiktuoti. Jie buvo nuoširdūs.

Kai kap. Denton buvo paklaustas, kas nelaisvėje palaikė jų dvasią, spaudoje buvo gausiai kartojamas jo atsakymas: "Manau, daugiau kaip 99 proc. mūsų pasakytų, jog tikėjimas į Dievą... Gal būt, mūsų komunikacija su Dievu lengvino mūsų aplinkybių sunkumus".

Šalia šių vyrų pareiškimų dėmesys nukrypsta į pareiškimus vyro, kuris lankėsi Rytų Vokietijoje. Tai buvo Ralph D. Abernathy, dvasininkas, dr. L. Kingo įpėdinis, kalbėjęs ten Amerikos krikščionių vardu. Priminęs prez. Kennedy žodžius, pasakytus vakarų Berlyne, kuris laikomas Vakarų laisvės simboliu, kad Kennedy esąs taip pat berlynietis, Abernathy pareiškė lojalumą ne laisvai Amerikai, bet komunistų diktatūros valdomai Vokietijai: "O aš esu Demokratinės Vokietijos respublikos pilietis" (NY Post gruodžio 14). Ir priimdamas iš Berlyno sienos statytojų medalį, tvirtino: "Jūs galite būti užtikrinti: aš jį nešiosiu ir kalėjime ir kovodamas gatvėse. Aš visada būsiu vertas šitos garbės ir jūsų nepavilsiu".

Dvejopi pareiškimai, nes dvejopi Amerikos žmonės. Aišku iš tų pareiškimų, kur yra tikroji Amerikos stiprybė ir kur yra Amerikos grybas.

Sutartis su Kuba

Vasario 15 Amerika pasirašė sutartį su Kuba dėl lėktuvų, laivų ar kt. grobimo. Sutarties tekstas nepaskelbtas, bet jos esmė pranešta tokia: grobikai išduodami ar baudžiami "griežčiausiom bausmėm"; politiniai bėgliai gali gauti azylį, jeigu jie pasirinko bėgimą kaip išeitį iš jiem gresiančios mirties ir jeigu jie neprievertavo, nereikalavo išperkamuju mokėjimų ir nieko fiziškai nesužeidė, bėgdami į laisvę.

Valstybės sekretorius Rogers spaudai aiškino, kad ši sutartis nereiškia Amerikos politiką Kubos atžvilgiu pakitus. Vadinasi, Amerika tebetaike embargo Kubos politikai ir ekonomikai. Tokis pareiškimas buvo reikalingas, kad nebūtų sudaryta JAV iniciatyva sudarytoji "Amerikos valstybių organizacija", nukreipta prieš Castro Kubą. Tačiau spaudoje ir Kongrese at-

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ NEW YORKE

Šiemet Lietuvos nepriklausomybės šventė buvo ne eilinė. Tai buvo 55-tos metinės. Bet to maža. Praeitų metų įvykiai Lietuvoje davė progos prisiminti kraštą ir jo padėtį. Taip New Yorke buvo paminėta gražiu vedamuoju New York Times, prisiminė vienas iš TV-jos kanalų, parodė net ir Lietuvos žemėlapi. Vasario 18, sekmdienį, per New York Times radiją buvo specialios lietuviškos muzikos.

Pakilia nuotaika paminėjo šventę ir patys lietuviai. Visose lietuviškosiose bažnyčiose buvo pamaldos už Lietuvą.

Gražiausias ir įspūdingiausias pamaldos buvo Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Čia dalyvavo Liet. gen. konsulas A. Simutis ir paskaitė vieną lekciją. Puikiai giedojo choras, aktorius Juozas Boley įspūdingai ir pagauančiai paskaitė A. Vaičiūlaičio parašytą maldą. Pamokslą pasakė Tėv. Viktoras Gidžiūnas, O.F.M.

skiri balsai stilo keisti politiką su Kuba, jei jau pakeista su Kinija ir Sovietija.

Įtampa dėl biudžeto

Prezidento projektas nubraukti ar sumažinti kai kurias programas susilaukė aštrios kritikos — tuo tarpu daugiau spaudoje, mažiau Kongrese.

Daugiausia buvo kalbama apie subsidijų nutraukimą žemės ūkio gamintojams. Prezidentas vasario 14 kalboje per radiją aiškino, kad vyriausybė, nutraukdama subsidijas, atšaukia ir visus draudimus, kuriais buvo suvaržyti sėjami plotai; akininkam paliekama laisvė ir atsakomybė.

Kitas puolamas reikalas buvo subsidijų mažinimas socialiniam reikalui. Dėl to sveikatos, švietimo, labdaros sekretorius C.W. Weingerger aiškino: socialiniam reikalui skiriamos federalinės subsidijos buvo piktnaudžiamos kitokiems reikalams, pvz. dokumentiniam filmam gaminti ir net kalėjimo sargų algom. Antra, socialiniam reikalui valstijos mėgino dirbtiniu būdu sumas gauti išpūstas; dabar jos mažinamos. Pz. New Yorkas 1971 gavo 71 mil., 1972 — 588 mil., dabar reikalavo 854 mil., vyriausybė numatė 220; New Jersey 1971 gavo 20 mil., 1973 prašė 415 mil., numatoma jai 80 mil.

Kovoje dėl biudžeto Kongresas ypačiai remiasi liberalų spauda, prezidentas ieško atramos darbo unijoje ir masės opinijoje.

-o-

Paštų valdytojas C. Brownell pripažino pašto chaosą. Jis gausna skundų savaitėje iki 700. Pašto begalės — New York srity per dieną po 64 mil. laišku; tarnautojų buvo 38,390, dabar 13 proc. mažiau — 33,320.

N. Y. T. mini faktus, kaip laiškas iš Manhattano už kelių blokųėjo 12 dienų, o iš Pekino į Manhattaną atėjo taip pat per 12. Blogiausia Brooklyne.

Gub. Rockefelleris pasirašė vadinamą "No-fault" automobilų draudimo įstatymą. Pagal jį kompensacija už sužeidimą, kurio išlaidos ne didesnės kaip 500 dol., turi būti išmokama be teismo procedūros; jei per teismą išgautavo per 16 mėn., tai dabar turi būti išmokėta per 30 dienų. Nežiūrima, kas dėl auto nelaimės yra kaltininkas.

Akademija buvo 3 val. popiet Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salėje. Oras buvo puikus, tai žmonių prisirinko apie 600 - 700.

Visas iškilmes ir programą pravedė aktorius Vitalis Zukauskas. Vėliavas įnešė Lietuvos kariuomenės savanoriai kūrėjai ir jas įteikė jaunimui. Sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai, invokaciją sukalbėjo Tėv. Paulius Baltakis, O.F.M., maldą už žuvusius sugiedojo Mečislavas Razgaitis.

Altos pirmininkas Petras Ažuolas pirma kalbėjo angliškai, o paskui lietuviškai. Jis prisiminė Lietuvos himno sukaktį ir dabarties aktualijas.

Sveikinimo žodį tarė ir Lietuvos gen. konsulas A. Simutis. Pradžioje ir jis kalbėjo angliškai, o paskui lietuviškai.

Peter Wytenus pristatė New Yorko valstybės senatorių Martin J. Knorr. Senatorius šv svartė ir dabartį ir prisiminė Lietuvos praeitį, jos ryžtą ir veržlumą.

Bernadeta Tutinaitė paskaitė New Yorko gubernatoriaus Rockefellerio proklamaciją.

Pagrindinę kalbą turėjo pasakyti Stasys Barzdukas, PLB pirmininkas. Bet jis susirgo, buvo ištiktas širdies priepuolio. Kalbą parašė litoninėje būdamas ir

nusiuntė savo sūnui Arvydui. Šis atvyko iš Washingtono ir tėvo kalbą perskaitė (kalba bus spausdinama Darbininke).

Baigiant pirmąją dalį, priimtos rezoliucijos ir išneštos vėliavos.

Pirmoji dalis buvo kiek ilgoka. Kai visos kalbos susidėjo į krūvą, tai nusitęsė apie pusantros valandos.

Antroji dalis pradėta Ginos Čapkauskienės dainavimu. Dviem išėjimais ji padainavo: Už balto stalo sėdėjau — K. V. Banaičio, Oi nėra niekur — K.

(nukelta į 8 psl.)

James L. Buckley, JAV senatorius iš New Yorko valstijos, New Yorko lietuviams, vasario 18 minėjusiom Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukaktį, atsiuntė ilgą ir įspūdingą telegramą. Telegramą, kaip ir gubernatoriaus proklamaciją bei kitus sveikinimus raštu, perskaitė Bernadeta Tutinaitė.

Martin J. Knorr, New Yorko valstijos senatorius, dažnas svečias lietuvių parengimuose, dalyvavo ir Nepriklausomybės šventės minėjime vasario 18 ir pasakė kalbą New Yorko lietuviams. Asmeniškai dalyvavo ir assemblymanai Peter Mirto ir John T. Flack.

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime vasario 18 Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salėje. Iš k. N. Y. valstybės senatorius Martin J. Knorr įteikia N.Y. valstybės gubernatoriaus proklamaciją, dr. Marija Žukauskienė, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, Altos pirm. P. Ažuolas, Peter Wytenus. Nuotr. Charles Binkins.

Įstatymas veiks nuo kitų metų vasario 1. Tai atpigins ir draudimą apie 14 dol.

Juodosios Išlaisvinimo Armijos ginklų sandėlis vas. 15 surastas Brooklyne — prieštankinis pabūklas, pora kulkosvzdžių ir kt.

Prie Kinijos sienos Sovietai laiko 40 divizijų. Rytų Vokietijoje 20. Frankfurtu spauda pranešė, kad papildomai atsiuntė į Rytų Vokietiją 2000 naujų tankų. Tai patvirtina ankstesnę informaciją, kad Sovietai nori prigabenti naujų jėgų prieš derbas dėl kariuomenių mažinimo.

Maisto produktai vėl pabrango. Teigiama, kad per metus kainos pakils 6 proc. Pereitais metais pakilo 4.3 proc.

Dolerį nuvertinus, japonų jenos vertė pakelta 14 proc. Už dol. mokėjo anksčiau 308 jenas, dabar 270.

Iš Vietnamo paskutiniai Amerikos belaisviai turi būti paleisti kovo 28.

VILNIAUS NEGRETINS PRIE MASKVOS IR LENINGRADO

— LB atstovam užtikrino valstybės departamente

JAV LB centro valdybos įgaliojti, valstybės departamente vasario 12 lankėsi LB centro valdybos ryšininkas su valstybės departamentu Alimantas P. Gureckas ir LB centro valdybos koordinatūras etniniam reikalui Washingtono Arvydas Barzdukas. Valstybės departamente vykta ryšium su vasario 1 d. paskelbtu komunikatu, kuriuo pranešta, kad San Francisco simfoninis orkestras birželio mėnesį lankysis Sovietų Sąjungoje ir koncertuos Maskvoje, Leningrade ir Vilniuje.

Valstybės departamente LB atstovai tarėsi su Yale W. Richmond, deputy director Office of Soviet and East European Exchanges, ir Pabaltijo valstybių skyriaus viršininku Edward Hurwitz. LB atstovai kėlė orkestro viešnagės klausimą ir jo galimą įtaką JAV Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą nepripažinimo politikai.

Gautas užtikrinimas, kad nepripažinimo politika nėra pakitusi ir pramatyti keturi simfoninio orkestro koncertai Vilniuje įvyksta JAV siekiant neizoliuoti pavergtos Lietuvos nuo vakarų kultūrinio ir politinio gyvenimo įtakų.

LB atstovam prašant, valstybės departamento pareigūnai užtikrino, kad ateityje valstybės departamento komunikatuose spaudai apie įvykstančius koncertus Vilnius nebus suplaktas su sovietų miestais, o Lietuva su Sovietų Sąjunga. Taip pat valstybės departamentas savo ruožtu painformuosiąs orkestro dalyvius apie Lietuvą, jos spe-

cifinę tarptautinę padėtį ir apie lietuvių tautos vykdomą aktyvų pasipriešinimą okupantui. Valstybės departamente pareigūnam įteiktas naujasis LB leidinys "Violation of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania".

JAV LB Inf.

LIETUVIŠKOJ VEIKLOJ

— Pietų Amerikos lietuvių kongrese, vykstančiame vasario 22-25 Sao Paulo, Brazilijoje, meninę programą šalia vietinių pajėgų atliks ir JAV lietuviai: solistės Prudencija Bičkienė ir Audronė Simonaitytė, o taip pat Chicagos tautinių šokių grupė Chandis.

— Dr. J. K. Valiūnas, Vliko pirmininkas, vasario 9 trim savaitėm išvyko į Europą. Tuo metu pirmininko pareigas eina vicepirmininkas Jurgis Valaitis. (E)

— Olegas Truchanas, tyrinėdamas sunkiai prieinamą Tasmanijos salą, joje ir žuvo. Australijai pagėdaujant, jo vardu pavadintas didelis miško plotas "Truchanas Huon Pine Reserve". Australiečių redaktorių komisija, norėdama žuvusių pagerbti, ruošia knygą su jo ištirtų Tasmanijos plotų aprašymu bei paveikslais.

— Amerikos Lietuvių Tarybos raštine šiais metais Vasario 16-tosios proga išsiuntė daug laišku minėjimo ir aukų reikalais: JAV senatorium prašant dalyvavimo Vasario 16 minėjime senatė — 100, JAV kongresmanam prašant dalyvavimo Vasario 16 minėjime atstovų rūmuose — 435, lietuviams klebonam ir kunigam prašant aukoti mišias už Lietuvą ir pasakyti pritaikytą pamokslą — 507, visuomenei atsišaukimas prašant paramos Altos veiklai Lietuvos laisvinimo kovoj — arti 5000, pranešimai Altos skyriams ir bendradarbiaujančiom organizacijom minėjimo ir aukų rinkimo reikalais bei lietuviškai spaudai ir radijo valandėlėm — 212. Iš viso Alta 1973 Vasario 16-tosios proga išsiuntė virš 6000 laišku.

— Lietuvių spaudoj buvo paleista niekieno neautorizuota žinia, kad 1972 lapkričio 27 Ankaros teisme "Brazinskams buvo leista turėti lietuvių vertėją". P. ir A. Brazinskai gruodžio 31 Vlikuai rašytame laiške sako — "Yra netiesa"! (E)

— Vliko seimas šiais metais, Kanados Lietuvių Bendruomenės vadovybei pakvietus, įvyks gruodžio 1-2 Kanadoje. Seime bus paminėta ir 30 m. veiklos sukaktis. (E)

THE NEW YORK TIMES,

FRIDAY, FEBRUARY 16, 1973

The Baltic States

Free Lithuanians everywhere—and an unknown number of Lithuanians in the Soviet Union as well—will mark today the 55th anniversary of the modern Republic of Lithuania. It was on Feb. 16, 1918, that the Lietuvos taryba or Council of Lithuania met in Vilnius and declared the existence of an independent state free of ties to all other sovereignties.

Observance of this anniversary—like the marking of the corresponding dates by the peoples of Latvia and Estonia—may seem purely theoretical and even fanciful to the modern realists. The Baltic states were long ago occupied by the Red Army and involuntarily incorporated into the Soviet Union.

What today's "realists" ignore, however, is that the desire for freedom and independence still burns in all three of the Baltic states and among a considerable part of their inhabitants. In Lithuania alone there have been such recent manifestations as the self-immolation of Romas Kalanta, mass street demonstrations by thousands of young Lithuanians and the petition of 17,000 Lithuanian Roman Catholics directed to the Secretary General of the United Nations.

Obviously, the chances are not bright for the Baltic peoples to regain their independence. But the conquest and elimination of these once-free republics by the Soviet Union is one of those acts of injustice by a great power toward its small neighbors that the world can never forget.

The Tablet, Thursday, February 8, 1973

U.N. Neglectful Of Lithuania's Plight

Dear Sir: On February 16th, the Lithuanian Communities throughout the world will commemorate the 55 anniversary of the restoration of Lithuania's independence.

Each year this annual commemoration is tempered with a degree of sadness because, since 1944, Lithuania has been forcefully occupied by Soviet Russia. Since 1944, there is no freedom, either religious or civil, no independence, no self-autonomy.

The oppressive conditions under which the people of Lithuania must exist is in violation of every code of civil and human rights. The United Nations has been, and repeatedly is, made aware of this, yet, as a professed champion of human rights, it is woefully neglectful in its resolution of not only the Lithuanian problem, but also of the entire Baltic question.

Our appeal must be directed to world opinion. Oppressiveness, tyranny, persecution must be singled out, made evident and adjudged for its inhumanity. Soviet Russia must be made to stand before the court of world opinion. World opinion sensitized the Jewish problem and forced Russia to alleviate the Jewish oppression, even to the point of permitting emigration. We dare to hope that this can also happen in Lithuania.

REV. FRANCIS A. RUGGLES
Pastor, Annunciation Church

Brooklyn

BALTŲ KLUBAS NOTRE DAME UNIVERSITETE — APIE SAVE

Notre Dame universitete veikia Baltų klubas. Jo pirmininkas yra Rimas Čepulis, vicepirmininkas Linas Sidrys, išdinininkas Saulius Matas, sekretorius Greg Marchuska. Klubas valdyba atsiuntė žinių apie savo veiklą ir sugestijas kitų universitetų studijuojančiam lietuvių jaunimui.

Jų klausimas ir jų atsakymas:

Prisiminusi Chicagoj įvykusių šokių šventę ir jaunimo kongresą, kuriame 17 valstybių jaunimui bendra komunikacijos kalba buvo lietuvių, valdyba sustoja prie klausimo: kaip gali vienas milijonas žmonių išlaikyti savo kultūrą laisvame pasaulyje? kaip mes galime paremti tris milijonus lietuvių, dabar pavergtų Sovietų Sąjungos?

Vienas atsakymas į tuos klausimus yra autonomijos principas, žinomas bendresne subsidijavimo prasme. Pagal jį bendruomenė nėra sveika, jei nėra sveikos jos atskiros dalys; politinė ir kultūrinė bendruomenė turi plazdėti gyvybe bei iniciatyva ne tik viršūnėje ar centre, bet ir apačiose ar periferijose — kiekviename kampe. Kiekviena dalis turi atlikti savo darbą ir gerai atlikti.

Jie imasi atlikti savo darbą:

Taip suprasdami bendruomenę, Notre Dame universiteto studentai lietuviui sudarė Baltų klubą. Jam tikslą skyrė — jungti baltišką kilimo studentus, palaikyti jų dėmesį Baltijos kraštais, kultūrine, socialine, politine veikla, atkreipti kitų studentų bei profesorių dėmesį į problemas Baltijos kraštų, dabar Sovietų valdomų.

Jų pirmieji darbai:

Per šiuo metų pirmą semestrą — rašo valdyba — išsiaiškinom, kad čia yra bent 30 studentų lietuviško kilimo; trys iš jų moka lietuviškai; šeši baltiško kilimo yra profesūroje; vienas jų kalba lietuviškai. Taip pat išsiaiškinom, kad daugelis kolegų, su kuriais gyvename, susidomėjo Baltijos valstybėm.

Pasirodė, kad klubo 5 nariai buvo redaktoriai keturiuose studentų leidiniuose. Viename buvo įdėtas rašinys — informacijos apie baltišką studijas Notre Dame.

Pasireiškęs veikla, klubas gavo iš studentų administracijos paramos 350 dol. (prašė tik 300).

Pereitą semestrą klubo nariai buvo tris kartus susirinkę; padarė iškylą į Grandinėles spektaklį Chicagoje; surengė prof. J. Penkio pokalbį apie Baltiškųjų studijų konferencijas; surengė parodą knygų apie Lietuvą universiteto bibliotekoje; paskleidė "Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania"; surinko 1,000 parašų, petičijai prieš Sovietų okupaciją; siuntinėjo laiškus valdžios pareigūnams; parašė straipsnį, kuris buvo vedamuojis paskelbtas South Bend Tribune apie Butkų šeimos pabėgimą; tris rašinius paruošė lietuviškai spaudai ir eilę pranešimų studentų spaudai.

Šį semestrą du studentai studijuoja lietuvių kalbos kursą, dėstomą prof. A. Šešplaukio — 3 kreditai; keturiolika klauso prof. Rubulio apie baltų kultūrą — 3 kreditai.

Baltų klubas drauge su Studentų akademine komisija surengė prof. S. V. Vardžio paskaitą vasario 1 bibliotekos auditorijoje tema "Liberal Dissent and Nationalism in the Soviet Union". Rengė ekskursiją vėl į Chicago — į lietuvišką "Bohemos" operą; Vasario 16 rengė parodą bibliotekoje; planuoja atsigabenti į Notre Dame iš Chicagos tautinių šokių grupę. Piniginės paramos tikisi gausia iš Kultūrinės komisijos.

Ateities vizija:

Klubas vadovybė skatina, kad ir kituose universitetuose susi-

darytų panašūs klubai, kurių rengiami kultūriniai pasirodymai susilauktų universitetų ar studentų atstovybės piniginės paramos. Tai įgalintų organizuoti baltistinius kursus, studijų

centrus, paruošti leidinius, kurie paryškintų lietuvių identitą ir jų kultūrą.

Pridėtoje laikraščio (tur būt, studentinio?) iškarpoje atpa-

Prof. V. Vardys su Notre Dame universiteto Baltijos klubo nariais. Iš k. Mike Paulius, dr. A. Šešplaukis, N. D. lietuvių kalbos dėstytojas, Linas Sidrys, Ričardas Kazinūnas, prof. V. Vardys, Oklahomos universiteto politinių mokslų profesorius, Tomas Valukonis, Ed. Kriaučiūnas, N. D. atletikos direktorius, buvęs nepriklausomos Lietuvos sportininkas, ir Saulius Matas.

Apie tuos, kurie metinio vertinimo nesulaukia SPAUDA

2

Pagal alfabetinę tvarką tekty apžvelgti "Akiračius", bet žurnalas redakcijos nepasiekia. Einama tad toliau — "Laisvę".

Į Laisvę leidžiamas Lietuvių Fronto Bičiulių, redaktorių Juozas Kojelis; išeina dabar 3 kartus per metus, nr. po 80 puslapių. Viso per metus 240 puslapių, kuriuos prirašė apie 40 bendradarbių. Tarp jų gerai žinomi vardai: Alė Rūta, A. Baronas, A. Damušis, K. K. Girnius Jr., A. Kairys, A. Klimas, J. Kojelis, M. Naujokaitis, G. Razma, K. Škirpa, V. Vaitiekūnas, L. Valiukas, V. Vardys.

OKUPOUOTOJE LIETUVOJE

Ko negalima skelbti

Knygoje Soviet Censorship (Scarecrow Press, Metuchen, New Jersey) buvęs sovietinis žurnalistas Leonidas Finkelšteinas aprašo slaptą instrukcinį leidinį vardu "Viešojoje spaudoje nespausdintina informacija", kurį vartoja leidyklų ir redaktorių cenzoriai. Esą be ypatingo leidimo uždrausta spausdinti žinias apie žemės drėbėjimus, sniego griūtis, kitokias gamtos nelaimes TSRS teritorijoje; gaisrus, sprogimus, traukinių ar lėktuvų katastrofas, nelaimingus įvykius kasyklose; sovietinių piliečių biudžetus ar maisto bei kitokių produktų kainas; gyvenimo lygio pagerėjimą anapus sovietinio bloko; statistinę informaciją apie TSRS, nepaimą iš Centrinės statistikos administracijos oficialių pranešimų; partijos ir vyriausybės pareigūnų uždarius; maisto trūkumus TSRS-oje; bet kurių KGB pareigūnų, išskyrus pirminką, pavardes; bet kokius cenzūros organus ar užsienio radijo siuntų trukdymą. Šių taisyklių skrupulingai laikosi ir ok. Lietuvos spauda. (Elta)

Sovietų valdžia sustiprino telefoninių pasikalbėjimų kontrolę. TSRS Ministrų Tarybos potvarkis 655, pasirašytas Kosyginu ir paskelbtas 1972.VIII.31, šitaip papildė TSRS Rysių Reguliavimo 74-tą straipsnį: "Telefonu ryšių (tarp miestinių, miestinių ir provincinių) panau-

Tai vis vardai, susiję daugumas su rezistencija Lietuvoje, išskyrus gal porą jaunųjų (Girnių ir Razmą). Eilė rašinių pasirašyti slapyvardžiais ar inicialais.

Žurnalistinės technikos atžvilgiu rašiniai rūpestingai paruošti, kondensuoti, visom savo dalim taiko į rašinio tikslą. Grafiškai sutvarkyti efektingai.

Turinio atžvilgiu — žurnalas yra pasivadinęs "politikos žurnal". Labiausiai susitelkia į tos "politikos" dvi sritis — padėtį Lietuvoje ir laisvės veiklą iševijoje. Tarp pirmos grupės ra-

dojimas tikslam, prieštaraujantiems valstybės interesams ir viešajai tvarkai, yra uždraustas". Analizuodamas šį potvarkį, "Radio Liberty" komentatorius priminė, kad žinios apie 1972 gegužės mėn. demonstracijas Kaune pasiekė Maskvą telefonu ir vakarų žinių agentūrų Maskvoje buvo bematant išgarsintos užsienyje. (Elta)

PRAMONĖS EKSPORTAS IŠ LIETUVOS

Kremliaus ūkio vadovybė pamažu plečia smulkiosios metalo produkcijos įmones okupuotoje Lietuvoje. Tai daryti, neskaitant kolonistų gabenimo į Lietuvą, yra dvi priežastys: pirma, smulkiajai metalo produkcijai nereikia daug žaliavos gabenti į Lietuvą ir, antra, precizinių instrumentų ir dalykų gamyboje lietuvių tauta yra viena iš geriausiai pasireiškusių savo kvalifikacijomis.

1972 gruodžio 27 "Komjaunimo Tiesoje" A. Jovaras, valstybinės plano komisijos mašinų gamybos skyriaus viršininkas, rašo, kad dabartiniu metu esą išleidžiami šie gaminiai: labai aukšto tikslumo metalo piovimo staklės, žemės ūkio mašinos, televizoriai, elektrinio suvirinimo įrenginiai, didieji žvejybiniai laivai, dantračių frezavimo staklės, automatinis skaitantis įrenginys "Rūta — 701", elektros skaitikliai, elektros varikliai, skalbimo mašinos, stabybos apdailos mašinos, autokompresoriai, maisto produktų apipavidalinimo ir įpakavimo automatai ir kt.

sakotas prof. V. S. Vardžio pranešimas apie pagrindžio veiklą Sovietuose. Klausiamas, ar Sovietuose vyriausybė eina liberalizacijos link, prof. Vardys atsakė: "Ne. Sovietų vyriausybė yra kieta, kaip buvusi. Sovietai yra įsitikinę, kad ideologinių tiltų statyba būtų klaida". Sutraukdamas sakė, kad "jokių pagerėjimo ženklų neįėjama".

SPARTA — Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gauste iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. SAVELSKIS — lietuvių advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-KALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 666 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

TAISOM RADIO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvius. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2. blokas nuo Woodhaven Blvd.).

Kas norėtų įsigyti lietuviškų plokštelių ar lietuviškų knygų, prašomi kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 429 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MARKET 2-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermenims dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS ir JUOZO BRUZŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; 888 dienais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms bei kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5136.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS BY — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 ORCHARD ST. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovos užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užkite ir įsitikinsite!

LIETUVIŠKOS MUZIKOS PLOKŠTELĖS, knygos, sveikinimų atvirukai, vėliavėlės, drožiniai, automobiliams lipinukai, suvenyrai gaunami Darbininko administracijos (tel. GL 2-2923) ir ALICE'S Florist Shop, 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 846-9527. Krautuvė atidara 7 dienas savaitę.

Lietuviškam rajone —

LIETUVIŠKA GĖLIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454-9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

Lietuviško stiliaus paminklų sukuriami ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines) Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379 (212) DAVenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta — Gausi parodų salė

Lietuviška
KELIONIŲ
AGENTŪRA

VYTIS

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

<p>Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:</p> <p>LĖKTUVAI VIEŠBUČIAI LAIVAI (Cruises) AUTOBUSAI įdomių vietų lankymas</p>	<p>Specialios nuolaidos:</p> <p>INDIVIDUAMS (ekskursiniai bilietai)</p> <p>GRUPĖMS JAUNIMUI SEIMOMS</p>
--	--

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 Business Office GL 2-2923

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄSSecond-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūrta. Nenaudoti straipsniai saugomi
iš gražinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos
nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Oficialūs žodžiai

Lietuvos atstovas Juozas Kajeckas Lietuvių - amerikiečių draugijos surengtame Vasario 16 minėjime Washingtono kartoje: Lietuva "de jure tebeegzistuoja. Daugelis Vakarų valstybių su JAV imtinai nepripažįsta Lietuvai užkarto okupacijos jungo".

Kartojo ir valstybės sekretoriaus William P. Rogers jam laiške 1973 rašytus žodžius: "Mes ypačiai žinome lietuvių tautos norą turėti valstybinės nepriklausomybės gyvenimą savo tėvynėje".

Kartojo ir prezidento Nixono 1973 inauguracijoje žodžius: "Mes stipriai remime principą, kad joks kraštas neturi teisės primesti savo valios ar savo valdžios kitam".

Lietuvos atstovas reiškė: "Mes su dėkingumu branginame ir ivertiname JAV vyriausybės, gubernatorių, Kongreso narių ir gyventojų palankių Lietuvai laikyseną".

Tais žodžiais Lietuvos atstovas išreiškė ir visų lietuvių jausmus.

Negalima betgi nepastebėti kai kurių atmainų tuose Amerikos vadų oficialiuose žodžiuose. Pradedant nuo prezidento Kennedy laikų, juose daugiau blunkimo ir nusiangažavimo. Paskutiniame valstybės sekretoriaus laiške Lietuvos atstovui nebėliko ir ligišiolinio užtikrinimo, kad Amerikos vyriausybė tebesilaiko tvirtai tradicinės savo politikos nepripažinti Lietuvai primestos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą.

Turėdami prieš akis tarptautinės raidos foną, kuriame Amerika vykdo savo politiką, suprantame tų oficialių žodžių ir jų atmainų realią prasmę.

Tatai betgi nemažina mūsų tikėjimo kovos dėl nepriklausomybės prasme. Nemažina pasitikėjimo tautos išterme. Nemažina taip pat tikėjimo anais istoriosofiskai giliaprasmiai Maironio žodžiais: *Mainos rū-*

*bas margo svieto. Silpnas ke-
lias, tvirtas grūva...*

Kas šiandien tvirtas, nėra garantuotas dėl savo rytdienos — ar atvirksčiai, kaip tai dabar regim.

Tai pagrindas mūsų optimizmui dėl Lietuvos laisvės ateityje. Pagrindas mūsų sustiprintam įsipareigojimui veikti dabartyje.

Politiniai mainai

Atsiųstas iš Californijos laikraštis "S.F. Examiner" vasario 2 rašė apie Amerikos ir Sovietų Sąjungos kultūrinių mainų vykdymą. Esą valstybės departamentas pranešęs, kad San Francisco simfonija turės koncertuoti po Sovietų Sąjungą birželio mėn. pagal kultūrinių mainų programą. Numatyta per 16 dienų 11 ar 12 koncertų. Pradedama birželio 8 nuo Leningrado. Toliau: Vilnius ir Maskva — tiek miestų tesuminėta.

Negailem, kad vilniečiai galės pasiklausti ir San Francisco simfonijos orkestro. Bet norim pažymėti, kad buvo laikai, kada valstybės departamentas laikė nepriimtina savo politikai į mainų su Sovietais programą įtraukti ir Baltijos valstybių teritorijas.

Anas San Francisco laikraščio pranešimas konkrečiu pavyzdžiu lyg patvirtintų prezidento inauguracinius žodžius, jog "praėjo tas laikas..." į mainų programą su SSSR įtrauktas ir Vilnius.

Tai jau ne kultūriniai mainai, tai jau politiniai mainai.

Ką iš tų mainų gauna Maskva — žinia. Nežinia, ką gauna Amerika.

Gal tai Amerikos atolydžio kregždė prieš Europos saugumo ir nusiginklavimo konferencijas?

Darbininko redakcijos šventė vasario 3 Kultūros Židinyje, apžvelgiant praėjusius metus, apie visuomeninį gyvenimą kalbėjo Algimantas Gečys, muzikinę veiklą apžvelgė Vincas Mamaitis, Stasys Santvaras kalbėjo apie literatūrą. Pirmųjų dviejų pranešimai atspausdinti Darbininko praėjusiame numeryje. Ten buvo pradėtas ir St. Santvaro pranešimas. Buvo apžvelgta lyrika ir drama. Čia tęsiame St. Santvaro pranešimą. Antraštelės ir pabraukimus sudėjo redakcija

BELETRISTIKA

Gal dėl to, kad beveik pastoviai skelbiami romano konkursai, gal ir dėl to, kad dailioji proza turi gausesnį skaitytojų būrį, išievinė lietuvių beletristika ir išleistų veikalų kiekiu, ir gal būt meniniu svoriu 1972 pralenkė dramą ir net lyriką. Štai jum tos naujienos: Jurgio Gliaudos romanas "Brėkšmės našta" (išleido Lietuviškos knygų klubas Chicago), Vacio Kavaliūno "Aidai ir šešėliai", Draugo premijuotas romanas (išleido Lietuviškos knygų klubas), Vyt. Alanto romanas "Amžinasis lietuvis", 2 tomai (prisijungus mecenatam, išleido Nidos knygų klubas Anglijoje), Vyt. Alanto istorinis romanas "Šventaragis", I-mas tomas (išleido Viltis Clevelande, Ohio), Eduardo Cinzo novelė "Brolio Mykolo gatvė" (išleido A. Mackaus knygų leidimo fondas), Prano Naujokaičio romanas "Pasisėjau žalią rūgį" (išleido Darbininkas) ir Antano Musteikio romanas "Kiauros riešučios" (išleido Lietuviškos knygų klubas Chicago).

APIE 1972 METŲ GROŽINĘ LITERATŪRĄ

STASYS SANTVARAS

Paminėsiu ir dar porą veikalų, išleistų pernai, kurie nepriklauso grožinės literatūros žanram, bet yra reikšmingi lietuvių kultūros istoriografijai. Tai poeto kan. Mykolo Vaitkaus "Milžinių grumtinės 1940-1944 m.", jo atsiminimų VIII tomas (išleido Nidos knygų klubas) ir "Didysis jo nuotykis" — prof. Juozas Eretas tarnyboje Lietuvai", kurį spaudai paruošė prof. Juozas Brazaitis (išleido prof. Ereto bičiuliai Brooklyn, N.Y.) Abu veikalai skaitomi kaip dailūs pasakojimai.

Jei nebūsiu dar ko nors paminėjęs ir jei neklystu, pernai dar buvo išleistas dvi ar trys knygelės vaikam ir jaunimui. Kito pobūdžio veikalų, kurių pasirodė tik vienas kitas, čia neminiu, nes tai ne grožinė literatūra.

Tik 19 knygų

Visus minėtus grožinės literatūros leidinius subloškus į krūvą, girdime ne per garsiai rėkiantį skaičių — tik 19! Mano išmanymu toks metinis lietuviškų knygų derlius negali būti sunki našta, ar neužtaisoma spraga, net ir nepasiturinčio, kukliai teuzdirbančio tautiečio metiniame biudžete.

Žymiai didesnis kiekis lietuviškų grožinės literatūros veikalų 1972 metais buvo išleista rusų pavergotj Lietuvoje, tačiau

ši vakarų tie darbai yra anapus mano uždavinio ribų.

Kiek mūsų yra?

Kai tiesiai ir atvirai atsigrižom į savo grožinę literatūrą, konkrečiai į 1972 m. lietuvių išievių grožinės literatūros leidinius, atleiskit man, bet mes ir vėl negalime sunkių klausimų aplenkti. Visų pirma galėtų kilti toks kuklus klausimėlis: iš tikro, kiek gi čia, Amerikoje, mūsų yra?

Kasmet mažėjantys lietuviškų knygų tiražai, neprišaukiami periodinės spaudos skaitytojai, kaip varnalėša išsigūzusi tiesiog klaidi būklė, kada jau net ir žinomas autorius sunkiai besuranda savo raštų leidėją, kai jau beveik nėra "kniuškštų", kurit be priemonių sutiktų grožinės literatūros veikalą leisti, į šipulius suskaldę saldzia svajone, kad mūsų šioj šaly gyvena milijonas ar net gerokai daugiau (natūralus ir sveikas prieauglis juk tikrai to skaičiaus neturėtų mažinti!)

Deja, jeigu lietuviškos kilmės žmonių Amerikoje tiek ir gyvena, tai gyvų sielų negalim skaičiuoti nė šimtais tūkstančių, net nė dešimtimis tūkstančių, turim pagrindo kiek realiau atsiremti tik į keliolika tūkstančių lietuvių, iš kurių dar tūkstantis kitas skaito lietuviškus laikraščius ir tik keli šimtai lietuviškas kny-

gas. Visa tai anaiplo nestiprina tikėjimo, kad mes čia ilgėnį laiką išliksim kaip sau žmonės.

Realybė nėra tokia švelni

Kitas klausimas — ar mes galime nepaisyti aplinkybių ir sąlygų, kuriose turime gyventi, dirbti ir savo kultūros ugdymo ambicijų neprarasti? Amerikoje daug laisvių, apstu įvairių galimybių, bet kaip, turbūt, visi gerai matom, čia ir pavojų nemkenkėsi būriai.

Realybė nėra tokia švelni, kaip stručio plunksnų vėduoklė. Net ir tie keliolika tūkstančių dar tebegyvų lietuvių čia tėra tik šimtas kitas lašų Atlanto ar Pacifiko vandenyne.

Spaudimas ir įtakojimas tiesiog neišvengiami. Jei tik norėtumėm, kas dieną galėtumėm pamatyti, kad pas mus po truputį nyksta mūsų papročiai, skurdesnė ir svetimybų priklausomybė darosi mūsų kalba, blėsta ugnelė išlikti lietuviui, o liūdniausia, kad nuo karaliaus Mindaugo laikų šaukiama vienybė jau pradeda išvirsti į nesantaikos muge, į tarpusavio nesupratimų marias, lyg mes ant šių krantų norėtume pastatyti Babelio bokštą!..

Aplinkos įtakos

Rašytojai taip pat yra žmonės, minimos aplinkybės ir sąlygos jų negali neveikti, neslėgti, neįtakoti. Galėtumėm džiaugtis gal tik tuo, kad lietuvių rašytojų dauguma dar vis neišsižada savo paaukavimo, nebėga iš sunkaus ir atsakingo kūrybinio darbo laukų. Tačiau nesistebėkim, jeigu jau nereikia degti žvakės, kad jų darbuose galėtumėm aptikti vadinamą vakarietiško įtakos.

Išgyventas laikas svetimos šalyse, tėvynės praradimas ir širdis draskantis jos ilgesys, tautos likiminė tragika, žmogaus nerimas ir jo pasimetimas savy, būties trapumas ir net jos beprasmiškumas, Dievo ir žmogaus sujūžlėję konfliktai — gana dažnos temos mūsų rašytojų darbuose.

(bus daugiau)

Emilija Čekienė įteikia žymenį Jonui Kliveckai, Darbininko redakcijos šventėje vasario 3 Kultūros Židinyje. Nuotr. Lino Vytuvio

KUR KRYŽIUS YRA GINAMAS

Pereitę metų gale popiežius Paulius VI-sis kardinolas, atėjusiems jo pasveikinti, kalbėjo apie Tylos Bažnyčią. Tokių kraštų, kur šiandien yra persekiojama Bažnyčia, popiežius vardu paminėjo tik vieną — Albaniją. Tačiau jis pasakė: "Yra dar kiti didžiuliai kraštai, kur Bažnyčia praktiškai yra užsmaugta, kur neleidžiama jai vykdyti savosios misijos ir palaikyti ryšių su savo hierarchija". Kurie yra tie "didžiuliai kraštai", dėl diplomatijos plonybių nepaminėti, labai aišku. Bendrai, vis dėl tų diplomatijos sumetimų, dramatiškieji įvykiai, apie kuriuos sužinojome Vakaruose, iš kurių matyti, koks vyksta ten religijos persekiojimas, lieka nepastebėti ir neišgirsti. Laimei, yra dar asmenų, kurie sava rizika, nepaisydami priekaištų ir barimų, drįsta kalbėti ir liudyti tiesą.

Vienas iš tokių atvirai "kalbančių" yra premonstratietis tėvas Van Stratten, Vokietijoje žinomas kaip "Speckpater", suorganizavęs didžiulį "Kirche in Not" (Kenčiančiai Bažnyčiai) padėti aparatą, išleidęs milijonus iš gerų žmonių surinktų aukų tiems, kuriems pagalba tikrai yra reikalinga. Jis savo leidžiamame biuletenyje "Mei-

lės Balsas" smulkiai aprašo laisvajame pasaulyje nežinomą Nova Huta (Lenkijoje) bažnyčios istoriją.

Nova Huta — naujas Lenkijos pramonės miestas, turįs 100,000 gyventojų, susispietusių aplink geležies kasyklas ir liejyklas, gaminančias Sovietų Sąjungai plieną (kasmet keletą milijonų tonų), kad toji galėtų gamintis povandeninius laivus, galinčius savo bombas nusiųti iki 8,000 kilometrų. Bet Nova Huta turi būti tipiškas "miestas be Dievo". Plieno liejyklos, milžiniški darbininkų namai, mokyklos, ligoninės, teatrai, bet jokios bažnyčios. Tačiau darbininkai — katalikai. Jie nutarė pasistatyti ir bažnyčią. Valdžia neleidžia. Tada darbininkai bažnyčiai numatytoje vietoje pastato kryžių. Policija jį nuverčia. Pastatomas kitas kryžius, bet ir jo toks pat likimas: naktį policija kryžių pašalina. Tada darbininkai trečią kartą pastato kryžių, bet dabar jau eina prie jo dieną ir naktį sargybą. Kada policija bando ir šį nuversti, žmonės subėga kryžiaus ginti. Vyksta krūvinos peštynės, yra užmušti. Po tokių įvykių valdžia pagaliau nusileidžia ir duoda leidimą bažnyčiai statyti, bet su visokiais

apribojimais ir kablukais: prie bažnyčios statybos neleidžiama naudoti žemėmių, betonui maišyti mašinų. Visi darbai turi būti atlikti savanoriškai ir rankomis. Jau penkti metai savanorių būriai, laisvomis nuo darbo fabrikuose valandomis, statosi bažnyčią, kuriai užbaigti dar reikės 2-3 metų.

Ko policijai nepavyko padaryti Nova Hutoje, tą ji padarė Vroclavo (buv. Breslau) vyskupijoje, kur trijų kaimų gyventojai jau baigė statyti bažnyčią, pasinaudodami seniau gautu valdžios leidimu. Tik staiga įsikūšė policija: bažnyčia turi būti nugriauta, duotasis leidimas negalioja, nes asmuo, jį pasirašęs, yra jau... miręs. Nieko nepadarė žmonių protestai ir prašymai: pereitę Kalėdų naktį vietos gyventojai Bernelių mišioms susirinko po atviru dangumi, ant nugriautos bažnyčios griuvėsių.

Bet ne tik kryžiai ir bažnyčios tuose "didžiuliuose kraštuose" yra naikinami. Ten ir žmogus, kuris nenori nusilenkti, gali būti sunaikintas. Jau spaudoje buvo rašyta apie rusaitę Aidą Skripnikovą, kuri, sulaukus vos 19 metų, jau buvo policijos persekiojama už "religinę propagandą". Po trejų metų ji buvo išvyta iš Leningrado ir netrukus po to nubausta metais sunkiųjų darbų kalėjimo dėl to, kad "dalyvavo valdžios neleistose pamaldose". 1968

metais nauja bausmė — treji metai kalėjimo, nes priklausė prie "neregistruotos krikščionių bendruomenės". Kokiame kalėjime ar koncentracijos stovykloje toji jaunuolė sutiko pastaruosius naujus metus, niekas nežino.

Panašų atsitikimą aprašo provinciniai Vakarų laikraščiai (didesiems tokie faktai neįdomūs), būtent apie jauną, dvidešimties metų rusą kareivį Ivaną Nojsiejevą, kuris iš karto buvo kankinamas, paskui subadytas kariškais durtuvais tik dėl to, kad pareikalavo laisvės tikėti ir melstis kariškio uniformoje. Tas jaunuolis, nuo pradžios mokyklos suolo maitintas ateizmu, kvėpavęs propagandiniais nuodais, yra palikęs dienoraštį, kuris 55 metų senumo Sovietų Sąjungoje yra neįtikėtinas dalykas dėl minčių, kokiomis jis gyveno.

-o-

Bet palikime atskirus faktus, o vėčiau pažvelkime į bendrąją padėtį. Ji ne kiek nėra pasikeitusi, yra net pasinešusi blogesne linkme. Nėra nė mažiausio bet kokios tolerancijos ženklo ar geros valios kad ir mažiausio blykstelėjimo, kurio laukia per dideli optimistai ir per menki realistai diplomatai.

Paskutiniu metu Čekoslovakijos komunistų partijos centro komitetas davė antireligines direktyvas, visiškai panašias, kokioms buvo vadovaujamosi Sta-

lino laikais. Pirmosios aukos buvo kunigai, kurie nepriklauso prie komunistinio "taikos" kunigų sąjūdžio. Paskui vienuolės seserys, kurios po trumpo laisvės periodo vėl buvo sukimštos į "koncentracijos vienuolynus", visiškai panašius, kokie yra Sibire. Vienas tokių vienuolynų yra Slovenska Liubca vietovėje. Tai sena tvirtovė, be šildymo, be vandens, toli nuo gyvenamų vietų. Ten sukimšta daugiau kaip 100 seserų. Beveik visos yra jau vyresnio amžiaus. Jos kenčia šaltį, badą ir neturi jokio religinio patamavimo, nes kunigams yra uždrausta tą vietą lankyti. Kas nusikalsta tokiais tvarkais, yra baudžiamas.

Panaši padėtis ir Vengrijoje. Nepaisant iškilmingai pasirašytų ir šampanu aplaistytų susitarimų, kiekvienas kunigas, kuris bando vaikams pamokyti katekizmo, atsideria kalėjime. Prancūzų laikraštis La Croix rašo: "Religinis mokymas Vengrijoje teoriškai yra laisvas ir galimas; bet praktiškai yra draudžiamas ir neleistinas, nes bet koks religiniais tikslais susirinkimas yra uždraustas".

Sovietų Sąjungoje, Lenkijoje, Čekoslovakijoje, Vengrijoje, Lietuvoje ir kituose komunistų replėmis suspaustuose kraštuose vis rašomi nauji martirologijos puslapiai, panašūs į senuosius. Tačiau, palyginus su senaisiais, skirtumas toks, kad apie šių dienų martirologiją nie-

kas nekalba ir nenori kalbėti. Bet ir tam tikri katalikiškojo pasaulio sluoksniai reikalauja ir šaukia didesnės laisvės Bažnyčioje, priešgynauja Bažnyčios santvarkai, puola popiežių, kam jis kalba apie veltinio egzistenciją, daugelis dreba dėl socialinės neteisėybės, bet nekalbą, neprotestuoja, nepriešgynauja dėl paneigimo Bažnyčiai laisvės komunistiniuose kraštuose. Yra net vyskupų, kurie pasiryžę žygiuoti su komunistais dėl amerikietiškos "neteisėybės" Vietnamo (tikriau: kol amerikiečiai neatiduos Pietų Vietnamo komunistams), bet jie nežygiuoja, neprotestuoja ir nebaduoja, kada kunigai kišami į kalėjimus dėl to, kad vaikus pamokė katekizmo, kad vyskupai, nusišalinę nuo pareigų, be jokio teismo laikomi ištėrimte, kad tikintieji lieja kraują begindami kryžių ar išpažindami Kristaus vardą. Apie tai nenorima kalbėti, bijomasi atidengti tironus, kurie prisistato pasauliui kaip tautų laisvės ir pasaulio taikos šaukliai.

-o-

Kad toks tylėjimas yra pateisinamas diplomatijos mene, gal ir suprantama. Tačiau nesuprantama ir neįrodyta, kad tokiu tylėjimu galima ką nors laimėti ar persekiojamiesiems bent kiek padėti. Tylą komunis-

(nukelta į 4 psl.)

BALTIMORĖS LIETUVIŲ RADIOJOS SIDABRINĖ SUKAKTIS

Baltimorės lietuvių radijo valanda sausio 7 ir 13 šventė savo veikimo sidabrinę sukaktį.

Privačios iniciatyvos pastangomis išverti visuomeniniame darbe 25 metus yra netrumpas laikas. Juo labiau, kad pradžioje teko nugalėti sunkumus gauti radijo stotį ir tinkamą laiką. Lietuvių radijo vedėjai tada tenkinosi pusvalandžiu, bet ir tai buvo priversti keisti net keturias stotis, atsiskaitant skirtingi šiai programai laiką. Reikėjo sumanumo ir darbo sutelkti lėšas. Tik keletas lietuvių vėlininkų davė ir duoda skelbimus, gi nelietuviams tai neapsimoka. Radijui talkina jo klausytojai; dažna šeima kasmet jam skiria nenustatytą auką.

To materialiai nedėkingo darbo ėmėsi Lietuvoje nebuvo, čia gimę jauni lietuviai — Albertas Juškus ir Juozas Ruzgas. Jie lietuvių kalbos mokėjo tiek, kiek pramoko iš tėvų, atvykusių iš Lietuvos. Radijo melodijų lietuviams steigėjus skatino noras pasitarnauti savo tautiečiams. Prabilo 1948 sausio 11.

Inž. J. Ruzgas 1953 išvyko iš Baltimorės. Likusiam A. Juškui šis didelis nuostolis neatėmė ryžto radijo pusvalandį tęsti. Netrukus jam pavyko susirasti labai gerą J. Ruzgo vietininką — po antrojo pasaulinio karo čia atvykusį jauną entuziastą Kęstutį Laskauską. Juodu ir privedė radiją prie 25 metų sukakties iškilmingo minėjimo.

Per tą laikotarpį nebuvo nė vieno sekmadienio, kad nevyktų programos perdavimas. Nei lietus, nei sniegas, nei audra, nei kitokie trukdymai nesulaikė vedėjų atvykti į radijo stotį. Buvo perduotos 1306 sekmadienių programos, neskaitytant duotųjų Vasario 16 ir kitom išimtinėm progom. Šiuo metu per stiprią radijo stotį vedėjų balsas pasiekia Marylando, Delaware ir Washingtono, D.C., apylinkes. Daug rūpesčio juodu įveda kiekvieno sekmadienio programai surasdami talkininkus ir juos pakviessdami. Pas kiekvieną talkininką nuvyksta įrašyti į juostą pranešimo. Kasmet sausio mėn. ruošia parengimą ir birželio mėn. gegužinę prie vandens. Tuo parengimus lietuviai labai gausiai lanko, tuo prisidėdami prie moralinio ir materialinio atpildo pasišventėliam A. Juškui ir K. Laskauskui. Prie jų pasišventimo labai veiksmingai prisideda ir jų šeimos: žmonos ir vaikai; pastarųjų tarpe jau yra ir suaugusių, bet dar talkinančių tėvams. A. Juškus eina atsakingas pareigas, kapitono laipsniu, Baltimorės

miesto ugniagesių departamente, gi K. Laskauskas dirba ESS-KAY mėsos apdirbimo bendrovėje, vesdamas nemažą skyrių. Taigi radijo valandai abu atiduoda savo laisvalaikį.

Sukakties minėjimas vyko dviem tarpsniais.

Sausio 7 radijo valandos perdavimo metu buvo paleista juosta, kurioje anksčiau Jono Kazlauskas ir Balio Brasausko pastangom buvo įrašyti lietuviškų organizacijų sveikinimai; jų buvo 19.

Pagrindinis minėjimas vyko sausio 13 Lietuvių šventinės patalpose. Jį vedė aktorius Jonas Kazlauskas. LB apylinkės pirmininkas Julius Silgans, pasidžiaugęs radijo valandos nuveiktais darbais, pabrėžė, kad ji sujungia visus lietuvius, ankstesnius ir vėlesnius ateivius ir čia gimusius. Klebonas prel. Liudvikas Mendelis pažymėjo, kad radijo valanda pasiekia visus plačiai išsiblaškusius lietuvius, kai šiuo metu bažnyčia jų suburti nebegali. Ilgesnį žodį angliskai tarė vskupijos radijo ir televizijos direktorius kun. Kazimieras Pugevičius. Radijo valandos darbą įvertino kaip pajėgų veiksnį ugdyti lietuvių bei ne savame krašte. Jis pabrėžė vedėjų išvermę. Amerikos komercinis radijas tik neseniai atšventė 50 metų sukaktį, gi mūsų radijas privačia dviejų asmenų iniciatyva švenčia 25 metų sukaktį.

Meninę minėjimo dalį atliko solistė Gina Čapkaušienė, atvykusi iš Montrealio. Dainininkė klausytojų buvo sutikta karštais plojimais. Mat, baltimoriečiam ji yra pažįstama, nes peritą pavasarį Tautinės Sąjungos vietinio skyriaus ruoštame koncerte dainavo kartu su Aušros Vartų vyrų oktetu.

Solistė padainavo: "Lakštingalos giesmė" — V. Kuprevičiaus, "Mano sieloj šiandien šventė" — J. Tallat-Kelp-

KUR KRYŽIUS YRA GINAMAS

(atkelta iš 3 psl.)

tai palaiko silpnumu ir išnaudoja, kad jų propagandiniai šauksmai apie religijos laisvę komunistiniuose kraštuose būtų labiau girdimi.

Tuo tarpu, jei katalikiškasis pasaulis, užuot tylėjęs arba vaikiškai vergavęs, su visa jėga ir energija perduotų viešumai kankinamųjų šauksmus ir skundus, atidengtų tikrąją padėtį,

Baltimorės lietuvių parapijos klebonas prel. L. Mendelis sveikina Baltimorės Lietuvių radijo valandos vedėjus Albertą Jušką (d.) ir Kęstutį Laskauską (k.), kai buvo minima valandėlės 25 metų sukaktis. Nuotr. Baltimorės Radijo Valandėlės

šos, arijas iš operų "Romeo ir Julija" — C. Gounod, "La Boheme" — G. Puccini, iš operetės "Die Fledermaus" — J. Strauss, "Mėlynasis Dunojus" — J. Strauss. Audringais plojimai iškviečia, atliko dar vieną dainą. Solistei akomponavo Elena Juškauskaitė-Bush.

Vykstant šokiam, miela dainininkė su orkestru padainavo keletą pramoginių dainų.

Šokių pertraukos metu buvo paleista laimėjimam vertingų suaukotų dainų: A. Grintalio paveikslas, C. Mačiulienės tautiniais ornamentais siuvinėtas pagalvėlis, A. Vaškienės dailiais ornamentais išpauštyta dėžutė, A. Lažaičio medžio drožynas ir keletas kitų dalykų.

Radijo vedėjai padėjo solistei, akompaniatori, aukotojam, talkininkam ir svečiam. Solistei ir akompaniatori vedėjų dukros įteikė po gražią gėlių puokštę.

Arti 500 svečių puotavo iki po vidurnakčio ir vaišinosi. M. K-a

kioje atsidūrė katalikai komunistiniuose kraštuose, tikriausiai ir patys tikintieji jautų paguodos ir pagalbos, kokios dabar neturi, o jų padėtis pagerėtų. Jie, o pagaliau ir persekiojami, matytų, kad katalikai yra mišriniška jėga, viena šeima, vienas kūnas, kurio paskiriems nariams kenčiant, šaukia ir kiti. O tuo tarpu tylą apie tikinčiųjų kančias yra didžiausia dovana kankintojams, kokią galima jiems suteikti.

J. Verus

PATIKSLINIMAS

"Darbininke" š. m. vasario m. 2 d. tilpo gana plati korespondencija, kurioje buvo apibūdinti kai kurie mano biografijos bruožai, tarnybos stažas, užimamoji tarnybos vieta Amerikos laikraščių industrijoje.

Šios korespondencijos autorius, atrodo, versdamas iš anglų kalbos į lietuvių kalbą pranešimą, kuris buvo atspausdintas "Seattle Post — Intelligencer" laikraštyje, pritaikė lietuvišką terminologiją.

Amerikos industrija turi specifinius administracinius terminus, kurie rišasi su skirtingom šio krašto industrijos sąvokom, tad savaime išsibrovė neaiškumai, kuriuos turiu paryškinti.

Pirmiausia, aš neesu "spaustuvės vadovas", bet vienas iš egzektuvų, iš štabo Seattle Post-Intelligencer laikraščio, ir tvarkau tam tikrą (čia reikėtų, plataus aiškinimo) gana sudėtingą sritį, kurioje mano užimamas postas turi specifinį pavadinimą — "Production Manager". Tas pavadinimas taikintinas ir mano tarnybos stažui anksčiau minimoj korespondencijoje.

Čia turiu pastebėti, kad Seattle Post-Intelligencer su New York Post nieko bendro neturi, ir pasiūlyma "Production Manager". Tas pavadinimas taikytas Seattle Post-Intelligencer vado-

PADĖKA

Praleidę savo kuopos gražią šventę ir vėliavos šventinimo iškilmes, nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie prisidėjo prie pasisekimo.

Dėkojame gerbiama Apriešimo parapijos klebonui, koncertavusiam iškilmingas mišias ir pašventinusiam mūsų kuopos vėliavą. Dėkojame jam ir už tai, kad leido pasinaudoti abiem parapijos salėm.

Dėkojame koncertavusiam mišių dalyviams: kuopos kapelionui Tėv. Pauliui Baltakiui, OFM, kuris taip pat pasakė prasmingą pamokslą, ir kun. Antanui Račkauskui, mūsų kuopos šauliui.

Dėkojame vėliavos krikšto tėvam, kurie surado laiko, kad galėtų mūsų vėliavą palydėti į iškilmes ir ją perduoti mūsų kuopai. Tegu ši vėliava mus visus jungia ir veda į gražesnę bei didesnę darbą mūsų tėvynei.

Mišios buvo papuoštos gražių giedojimu. O tai atliko Apriešimo parapijos choras ir maestro Algirdas Kačanauskas. Jiem mūsų padėka!

Po mišių parapijos salėje buvo iškilmingas aktas, šaulių steigėjo Vlado Pūtviio šimto metų gimimo sukakties minėjimas.

Dėkojame visiems, kurie teikėsi mus pasveikinti šios šventės proga: Lietuvos gen. konsului A. Simučiu, vėliavos krikšto tėvui dr. J. Kazickui, pasakiusiam prasmingą kalbą; dėkojame visiems mūsų broliams šauliams, jų kuopom, kurie iš visų miestų mus sveikino tokiais nuoširdžiais ir drąsinančiais žodžiais.

O kas gražiau kalbės apie Vladą Pūtvi, jei ne jo anūkas prof. Vaidievis Mantautas?! Jo kalba paliko visiems gražiausius prisiminimus. Dėkojame jam.

Dėkojame ir LŠST pirmininkui V. Tamošiūnui, kuris atvyko iš Detroito ir dalyvavo mūsų iškilmėse, atvežė tokią brangią šauliam vėliavą, kuri dar matė laisvą, nepriklausomą Lietuvą, kuri buvo anų šaulių papuošalas ir pasididžiavimas.

Šioj mūsų šventėj dalyvavo ateitininkų, skautų, ramovėnų, veteranų vėliavos. O kaip gražiai jos atrodė bažnyčioje ir akademijos metu scenoje! Dėkojame organizacijom, kurios taip mus pagerbė ir atsuntė savo vėliavas. Dėkojame ir tiem, kurie nešė tas vėliavas.

Dėkojame Vandai Galbuogytei, kuri tokiu bičiuliškumu skaitė sveikinimus, vedė koncertinę dalį; Algimantui Bružui, deklamavusiam eilėraščius, vybės. Šis laikraštis Seattle mieste tuo tarpu nėra pirmaujantis.

Be to, anksčiau rašytoj korespondencijoje neišsiaiškinus mano žmonai Virginijai tapo priskirtas chemijos magistro laipsnis. Ji baigusi kolegiją, vėliau tik gilino studijas chemijos srityje.

Anatolijus Butas

IŠ VISUR

— Liet. Kat. Mokslo Akademijos IX suvažiavimas įvyks šių metų rugpjūčio 31, rugsėjo 1-2, Darbo Dienos savaitgalį, Boston College, Bostone, patalpose. Paruošiamieji darbai jau vyksta. Įvairių mokslų sekcijų pirmininkai telkia paskaitininkus. Architektūros-meno sekcija, kuriai vadovauja dr. Alfredas Kulpa-Kulpavičius jau suorganizuota. Joje paskaitas sutiko skaityti arch. dr. Edmundas Arbas, dr. Jurgis Gimbutas ir dail. Viktoras Vizgirda.

— Lituanica vardu gatve bus atidaryta Rivadavia mieste, Argentinoj. Gatvės užrašui bronzinė lenta jau padaryta ir pasiūsta į C. Rivadavia miestą per vieną ten vykstančią lietuvių šeimą. Užrašo padarymas kainavo 35,000 pežų, kuriuos apmokėjo ALOS taryba iš savo lėšų.

— "The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania", A report for 1972, jau išspausdintas. Dokumentais paremtas anglų kalba leidinys, paruostas ir išleistas JAV LB Krašto valdybos, gyvais faktais rodo religijos persekiojimą, žmogaus teisių pažeidimą ir priespaudą okupuotoj Lietuvoj.

— Montrealio lietuvių Šv. Kazimiero parapijos 60 metų sukaktį pramatomą atžymėti rudenį iškilmingu minėjimu su menine programa ir vakariene.

— Prof. Antanō Salio minėjimas — akademija New Yorke įvyks kovo 25 Kultūros Židinio patalpose. Rengia Lietuvių Katalikų Akademijos New Yorke židinys.

— Ilse D. Cirtautas, studijuojanti Washingtono universiteto Azijos kalbų ir literatūrų skyriuje, gavo American Council of Learned Societies stipendiją tolesniems uzbekų kalbos ir raštijos tyrimam. (E)

— Saulius Mykaliukas, labai pavyzdintai atlikęs išdinininko-kontrolieriaus pareigas jaunimo kongreso komitete, sutiko būti peticijų komiteto piniginių reikalų vedėju. Jis taip pat aktyviai reiškiasi parašų rinkimo akcijoje.

— Studentės, per vasaros atostogas norinčios dirbti Lietuvių senelių namuose, gali jau dabar registruotis: Matulaitis Nursing Home, Thurber Rd., Putnam, Conn. 06260.

— Darbininko kreipimasis "Kviečiame talkon" susilaukė vaisių. Užpildant mirusių skaittytojų tarpus, sulaukta apie šimtas naujų skaittytojų. Laukdama skaittytojų talkos, administracija dėkoja skaittytojams, kurie priėmė progą paragina naujus skaittytojus ar jiem prenumeratą ir patys užmoka. Patys užsisakė: S. Rade, Chesterfield, Mo., P. Nevulis, Freiburg, Germany. Kitiem užsakė: kun. Vl. Karalavičius, Jersey City, N. J., — A. Kulick, Bronx, N. Y.; J. Barkauskas — V. Starkienė, abu iš Philadelphia, Pa.; A. Budreckis, Richmond Hill, N. Y. — F. Karosiene, So. Boston, Mass.; R. A. Poloski — J. Poloski, abu iš W. Springfield, Mass.; N. B. Dėdinienė, Pittsford, N.Y., užsisakė sau, taip pat užsakė ir M. E. Bogutai, Detroit, Mich.; dr. E. Drukteinis, Dayton, Ohio — dr. A.M. Drukteiniui, Galveston, Texas; V. Mamaitis, Elizabeth, N. J., — V. Zdanavičiui, London, England. Sveikinam naujus skaittytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaittytojams Darbininko prenumerata metam tik 7 dol.

Knygą sudaro trys dalys: I — Pakeliui į laisvę; II — Kovos su bolševikais; III — Kovos su bermontininkais. Pridėta: Santrauka anglų kalba, Pastabos, Literatūra, Vardynas, Pre-numeratoriai, Žemėlapis.

Knyga iliustruota schemomis ir nuotraukomis. Kietais viršeliais. Prieš tekstą įdėtos Lietuvos prezidentų — A. Smetonos, A. Stulginskio ir K. Griniaus — nuotraukos (kiekviena atskiram puslapy).

Aldona Kidolytė ir Algimantas Daukantas susituokė sausio 20 Angelių Karalienės parapijos bažnyčioj. Vestuvinės vaišės buvo Le Cordon Bleu salėj. Nuotr. G. Peniko

WORCESTER, MASS.

Petras Kurliandskas po trumpo ligos, sulaukęs 64 m. amžiaus, mirė sausio 19. Velionis su žmona Akvalina atvyko iš kraštą po antrojo pasaulinio karo ir apsigyveno Worcester. Dirbo metalo fabrike. Išaugino ir mokslą išleido dukrą Mortą.

Džiaugsmas ir skausmas a.a. Petro gyvenime pynėsi praėjusiais metais. Džiaugsmas — dukrelė sukūrė lietuvišką šeimos židinį. Skausmas — sunkiai sirgo mylima žmona ir žinojo, kad liga neišgydoma. Mirė praėjus keletui savaitių po dukrelės vestuvių. Jis liko vienišas ir liūdnas. Po kurio laiko ir pats pradėjo skųstis sveikata. Rūpestingoj sesutės Onos Savickienės globoj praleido aštuonis mėnesius. Atrodė, kad sveikata sustiprėjo, bet štai, išėjęs iš namų, sukrito gatvė ir nuvežtas į Šv. Vincento ligoninę, po kelių dienų mirė.

Jų mirtį skaudžiai pergyveno duklė Senutienė su vyru Algimantu ir kiti giminės, ypatinai sesuo O. Savickienė, kuri savo mylimą brolių rūpestingai slaugė. A. a. P. Kurliandskas buvo pašarvotas laidotuvių direktoriaus P. Carroll namuose. Sausio 22 buvo nulydėtas į Aušros Vartų parapijos bažnyčią. Už jo vėlė klebonas kun. A. Volungis aukėjo mišias. Po mišių buvo palaidotas Danguos Vartų kapinėse, Putnam, Conn., kur ilsis jo mylima žmona. Giliai nuliūdę liko duklė Morta Senutienė su vyru, sesuo O. Savickienė, taip pat šešias vyrų ir brolis Lietuvoj. Išsėkis, mielas Petrai, ramybė, nors ir toli nuo savo tėvynės, apie kurią dažnai kalbėjai.

Vieneri metai suėjo vasario mėnesį, kai Šv. Kazimiero parapijai vadovauja tėvai marijonai: klebonas kun. A. Miciūnas ir asistentas kun. J. Budzeika. Ne tik vysk. B. Flanagan, bet ir parapiečiai džiaugiasi jų vadovavimu. Praėjusių metų vasarą klebonas su talka atliko pagrindinį remontą mokykloj. Didelį dalį darbų atliko jis pats. Šiuo metu jis ieško vyrų, kurie galėtų padėti išdažyti seselių vienuolyno vidų. Praėjusių rudenį pradėta naujos klebonijos statyba tęsiama ir dabar, tik didžiausias klebonui rūpestis, kaip nugalėti finansines kliūtis.

Jis sielojasi ir parapijos organizacijų veikla. Jam nėra svetimai ir lietuviški reikalai. Visada dalyvauja mūsų rengimuose ir neatsisako apie tai paskelbti parapijos biuletenyje. Stengiasi, kad mūsų parapija išliktų lietuviška.

Gera parama klebonui yra jo asistentas kun. J. Budzeika, daug padedąs parapijos darbuose. Jis yra moksleivių ateitininkų St. Šalkauskio kuopos dvasios vadas, tokias pat pareigas einas ir kitose organizacijose.

Maldos diena pagal Religinės Šalpos maldų kalendorių Šv. Kazimiero parapijoj buvo vasario 4. Buvo meldžiamasi už persekiojamą Lietuvos Bažnyčią ir už kenčiančius lietuvius. Šventoji valanda buvo vedama klebono kun. A. Miciūno, MIC. Pamokslą pasakė kun. J. Budzeika, MIC. Giedoją parapijos choras, vadovaujant O. Keršytei. Dalyvavo ir svečias kun. J. Bakanas.

Tradicinę užgavėnių vakarienę ir šiemet rengia Meno Mėgėjų Ratelis. Puikią vakariene pagamins Ratelio narės, nes jos ne tik geros dainininkės, bet ir puikios šeiminkės. Į šią vakariene prisirenka tiek žmonių, kad didžioji Maironio Parko salė jų nesutalpina. Geriausia įsigyti bilietus iš anksto. Šiemet tokia vakariene įvyks kovo 3, šeštadienį, 7 val. vak. Programoj dalyvaus M. M. Ratelio penketukas, kuriam vadovauja Aušros Vartų parapijos vargonininkas muz. V. Burdulis. Solo dainuos Ratelio pirm. V. Roževičius. Dalyvaus ir vyrų kvartetas, vadovaujamas O. Keršytės. Po programos — šokiai, grojant geram orkestrui. Visi galės linksmintis, prisimindami lietuviškas užgavėnes.

M. M. Ratelio Penketukas, vadovaujamas Aušros Vartų vargonininko muz. V. Burdulio, turi puikų pasisekimą. Vasario 18 dalyvavo Vasario 16-tosios minėjime Atholyje, Mass. Mūsų kolonijoj be jo neapsieina beveik nė vienas rengimas. Jį sudaro: pirm. V. Roževičius, U. Roževičienė, A. Brantienė, K. Naikeliėnė ir E. Gorodeckienė.

Penketuko gražiais darbo vaisiais džiaugiamės visi šios kolonijos gyventojai. Pirm. V. Roževičius nesitenkina vien Penketuku, bet kiekvieną sekmadienį Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioj per lietuviškas mišias gieda parapijos chore, dažnai pagieda ir solo. Girdim jį dainuojant per įvairius parengimus. Šv. Kazimiero parapijos chore, be jo, iš Penketuko dar gieda K. Naikeliėnė ir A. Brantienė. Penketukas lietuviškus reikalus kartais paremia ir aukomis.

Meno Mėgėjų Ratelio metinis susirinkimas įvyko sausio 21. Pagerbtas praėjusiais metais miręs ir daug darbo savo vaidybiniais gabumais Ratelio narių eilėse įdėjęs išdo globėjas a.a. P. Račiukaitis. Valdyba pasiliko ta pati: pirm. V. Roževičius, vicepirm. S. Valinskas, sekr. E. Gorodeckienė, kasin. Grimala, choro seniūnas K. Grigaitis; išdo globėja vietoj mirusio a.a. Račiukaitis išrinkta Valinskienė. Moterų Sąjungos 5 kuopos susirinkimas įvyks kovo 4, sekmadienį, 2:30 val. popiet šv. Kazimiero parapijos svetainėje. Bus naujos valdybos priesaika, paskaitėlė ir kavutė. Narės kviečiamos atsivesti po vienišią. Laukiamos ir kviečiamos visos parapijos moterys. J.M.

A.A. MARIJA JANSONIENĖ

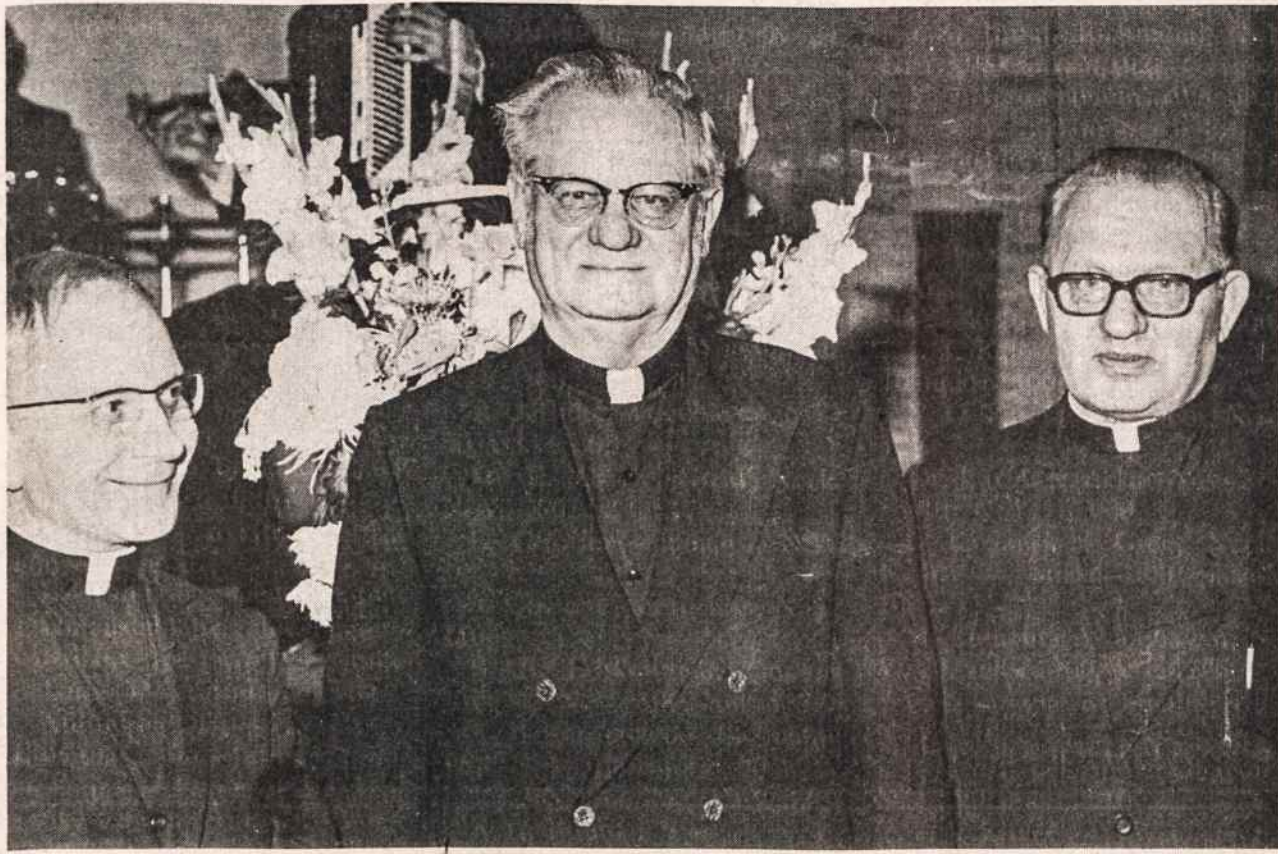
Kas tik keliavo per Cape Cod ar ten atostogavo, gerai žino Audronės vilą Osterville. Didelį dalį darbų atliko jis pats. Šiuo metu jis ieško vyrų, kurie galėtų padėti išdažyti seselių vienuolyno vidų. Praėjusių rudenį pradėta naujos klebonijos statyba tęsiama ir dabar, tik didžiausias klebonui rūpestis, kaip nugalėti finansines kliūtis.

Jis sielojasi ir parapijos organizacijų veikla. Jam nėra svetimai ir lietuviški reikalai. Visada dalyvauja mūsų rengimuose ir neatsisako apie tai paskelbti parapijos biuletenyje. Stengiasi, kad mūsų parapija išliktų lietuviška.

1944 pasitraukė į Vokietiją, o iš ten į Australiją, kur jos vyras dr. Eduardas Jansonas dirbo kaip Legal Counsellor su Emigration Dept. Australijoj išgyveno šešerius su puse metų. Tada persikėlė į Ameriką. Pirmą sustojo pas savo sūnų Julijų Garmų Easton, Pa., vėliau Brooklyn, o iš čia persikėlė

Marija Jansonienė

Kun. A. Petrauskas, Angelų Karalienės parapijos klebonas, uolus Kultūros Židinio statybų rėmėjas, jo vadovaujama parapija statybai aukoja 25,000 dol., didžiajame baliuje su Tėv. Jurgiu Gailiušiu, OFM (d.), pranciškonų provincijolu, ir Tėv. Leonardu Andriekumi, OFM, Brooklyno pranciškonų vienuolyno viršininku. Nuotr. Lino Vytuvio

AUKOS KULTŪROS ŽIDINIUI

R. Abromaitienė, Putnam, Conn. 50.
F. Alexis, Brooklyn, 50, anksč. 10, pažad. 100.
V. I. Alksniniai, Flushing, N. Y., 100, anksč. 110.
J. E. Andriusiai, Woodhaven, N. Y., 120, anksč. 100.
H. E. Andruska, Woodhaven, N. Y., 100, anksč. 250.
A.M. Armonas, Huntington, N. Y., 100, anksč. 100.
V. Avizienė, Brooklyn, 70, anksč. 80.
O. Antanaitytė 20.
Antanaičiai 20.
A. B. Bagdžiūnai, Brooklyn, N. Y., 100.
A. Balkus, Brooklyn, N. Y., 100.
A. P. Balsiai, N. Y. City, 600, anksč. 558.
St. Balsys, Brooklyn, N. Y., 70, anksč. 30.
P. N. Baltrulioniai, Jamaica, N. Y., 100, anksč. 1035.

į Bostoną. 1957 m. pirkto Audronės vilą Cape Cod ir jai vadovavo iki mirties.

Vasaras praleisdavo Audronės viloje su daugybe svečių, o žiemą gyvendavo Bostone. Čia ji dalyvavo LB Kultūros Klube, Moterų Klube ir kitų organizacijų veikime.

Laisvalaikiu mėgo tapyti. Dažniausiai tapė gėles ir gamtovaizdžius. Jos paveikslais buvo dekoruota visa Audronės vila.

Nuliūdime liko jos vyras dr. Eduardas, sūnus Julius Garmus su šeima iš Pacono kalnų, Pa., anukė Rita su šeima San Diego, Calif.

Paskutiniu laiku nuolat gyveno savo viloje Osterville, Cape Cod. Savo gražiame sklype ant kalnelio statėsi atskirus namus, bet jų nebaigė. Dr. Eduardo J. Jansono adresas: P. O. Box 424, Osterville, Mass., 02655.

K. A. Bartys, Elizabeth, N. J. 110, anksč. 105.
Dr. V. Bernier, Great Neck, N. Y., 50, anksč. 125, pažad. 300.
V. G. Binkevičiai, Commack, N. Y., 100, anksč. 200.
A. J. Biručiai, E. Northport, N. Y., 110.
S. D. Biručiai, Brooklyn, N.Y., 110, anksč. 326.
J. Blaževičius, Woodhaven, N. Y., 100, anksč. 150.
S. B. Bobeliai, Woodhaven, N. Y., 100, anksč. 103.
K. S. Brazauskai, Jamaica, N. Y., 100, anksč. 25.
D. Burkwitt, Ontario, N. J., 60.
Al. Bagdonas, Ozone Park, N. Y., 10, anksč. 20, pažad. 300.
Al. Bartkus, St. Clair, N. J., 5.
A. M. Bružėnas, Elizabeth, N. J., 100, anksč. 105.
V. Butkys, Great Neck, N. Y., 50, anksč. 210.
J. R. Ceilius, Woodhaven, N. Y., 100.
R. Ceiliūtė, Woodhaven, N.Y., 50, anksč. 50.
M. E. Cibas, Great Neck, N. Y., 100, anksč. 175.
E. Čiurlienė, Jamaica, N.Y., 10.
A. Čekienė, Metuchen, N. J., 110.
K. R. Čerkeliūnai, Queens Village, N.Y., 100, anksč. 50.
A. R. Česnavičiai, Richmond Hill, N. Y., 100, anksč. 50.
V. Četietienė, N.Y. City, 5.
A. G. Daumiai, Syosset, N. Y., 300, anksč. 100, pažad. 500.
Dr. J. B. Dičpingaitis, Woodhaven, N. Y., 850, anksč. 150.
L. Drangauskas, Woodhaven, N. Y., 50, anksč. 70.
A. Dubauskas, Woodhaven, N. Y., 50, pažad. 300.
V. P. Dubauskai, Woodhaven, N. Y., 150, anksč. 100.
Dr. A. Dunojewski, Ozone Park, N. Y., 50, anksč. 90.
S. Dzikas, Sommerset, N. J., 100.
J. Z. Dvareckai, Great Neck, N. Y., 100, anksč. 5.
A. Eidukevičienė, Richmond Hill, N. Y., 500, anksč. 450.
D. Fasolino, Middle Village, N. Y., 125.
V. Gadliauskas, N. Y., 35.
A.A. Garbauskas, Old Bethpage, N. Y., 100, anksč. 5, pažad. 200.
I. J. Gasiliūnai, Jamaica Estates, N. Y., 100, anksč. 500.
V. J. Gedminai, Woodhaven, N. Y., 100, anksč. 50.
J. L. Giedraitis, E. Northport, N. Y., 500, anksč. 525.
S. I. Giedrikiai, So. Orange, N. J., 100, anksč. 200.
J. N. Gricis, N. Y. City, 110.

J. V. Gruodis, Monticello, N. Y., 200.

A. Ilgutis, Maspeth, N. Y., 50, anksč. 101.

Dr. V. ir R. Ingelevičiai, Great Neck, N. Y., 100, anksč. 40.

J. P. Ivašauskai, Richmond Hill, N. Y., 50, anksč. 167.

P. Ivaška, Elizabeth, N.J., 10, anksč. 20.

Alf. Jankauskas, Woodhaven, N. Y., 20.

K. A. Jannace, Yonkers, N. Y., 100, anksč. 100, n. pažad. 50.

A. Janušonis, Woodhaven, N. Y., 50, anksč. 50.

Dr. J. Jasaitytė, Flushing, N. Y., 50.

M. Jasėnas, Jackson Heights, N. Y., 50, anksč. 10.

V. A. Jasinskas, Brooklyn, N. Y., anksč. 650, n. pažad. 100.

Z.Z. Jučiai, Richmond Hill, N. Y., 100, anksč. 192.

M. J. Juozapavičius, Woodhaven, N. Y., 300, anksč. 1, 135.

E. Juškeienė, Elizabeth, N. J., 50, anksč. 5.

Rimas Juzaitis, Princeton, N. J., pažad. 35.

Alg. Kačanauskas, Brooklyn, N. Y., 50, anksč. 65, pažad. 500.

J. J. Kaline, Bayside, N. Y., 10, anksč. 100.

N. O. Karaša, Elizabeth, N.J., 100.

Dr. J. ir A. Kazickai, New Rochelle, N. Y., 10,000.

I. Kazlauskas, Great Neck, N. Y., 35, anksč. 300, pažad. 1000.

M. Kemzūra, Woodhaven, N. Y., 20, anksč. 100, pažad. 200.

V. I. Kirkyla, Richmond Hill, N. Y., 110.

J. M. Klivečkos, Woodhaven, N. Y., 20, anksč. 2100.

R. A. Klivečkos, Woodhaven, N. Y., 20, anksč. 200, pažad. 300.

A. Katinas, Brooklyn, N. Y., 20, anksč. 30, pažad. 100.

Prel. J. A. Kučingis, Los Angeles, Calif., 100.

K. A. Krulikas, Richmond Hill, N. Y., 100, anksč. 100.

Ričardas Krulikas, Richmond Hill, N. Y., 100.

R. Kudžmenė, Little Neck, N. Y., 50, anksč. 20.

J. C. Kruzys, Plainview, N.Y., 20, anksč. 110.

N. Kulbok, Scarsdale, N.Y., 100, anksč. 10.

P. J. Kunigėlis, Willeston Park, N. Y., 100, anksč. 400.

(tęsinys kitame numeruje)

Nors ir pradėdamas skelbti paskutinio vėjau aukotojų alfabetinis sąrašas, jis dar nepilnas, nes ne iš visų rinkėjų gauti galutiniai duomenys.

Iš Worcester, Mass., per Pranašėnų grupę asmenų vietoj kalėdinių atvirukų siuntinėjimo Kultūros Židinio statybai aukoją bendrą 135 dol. sumą. Visi aukotojai išvardinti Darbininke 1972.XII.15 ir Drauge 1972. XII.7.

Laukiama aukų ne tik grynais pinigais, pasizadėjimais, bet ir užrašais testamentuose. Aukus siųsti:

BUILDING FUND
Franciscan Monastery
680 Bushwick Avenue
Brooklyn, N.Y. 11221

IŠ VISUR

— Dail. Adomo Galdiko paveikslų paroda įvyks kovo 3-4 Rochester, N. Y. Ruošia Lietuvių Bendruomenės kultūros sekcija, kuriai vadovauja rašyt. Jurgis Jankus. Parodos atidarymas — kovo 3 d. 7:30 vakarą. Dail. Galdiko kūrybą apibūdins T. Leonardas Andriekus. Paroda bus lietuvių parapijos salėj. Iš New Yorko bus atvežta 40 rinktinių paveikslų. Pajamos skiriamos Galdiko monografijai, kuri jau visai baigiama spausdinti. Ši paroda yra septintoji po Galdiko mirties. Išėjus monografijai, Galdiko darbų paroda įvyks New Yorke vienoj iš žymiausių galerijų. Dabar Rochesterio ir apylinkės miestų lietuviams teikiama patogi proga įsigyti šio žymaus dailininko kūrinių.

— Antras Kaimas, Chicagos sceninio humoro ir satyros grupė, švenčia savo 10 m. jubiliejų. Speciali programa įvyks Jaunimo centre kovo 10-11. Joje dalyvauja ir veteranai vaidintojai: Kazys Almenas, Romas Ankaitis, Vytautas Demereckis, Vida Gilvydienė, Eglė Juodvalkytė, Ramunė Jurkūnaitė, Elvyra Kavaliūnaitė, Romas Kinka, Nerija Linkevičiūtė, Rimas Vėžys, Jonas Žukauskas ir kiti.

— "Aiducių" ansambliis, vadovaujamas muz. Alice Stephens, atliks meninę programą vasario 18 Detroito minint Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukaktį.

— Marshall Fields IV, dienraščio "Sun-Times" ir "Daily News" leidėjas, neseniai specialiais ženklais apdovanojo Vyt. Kasniūną, šių dienraščių spaustuvėję išdirbusį 15 metų, ir Vl. Būteną, išdirbusį 5 metus. Vyt. Kasniūnas dirba tų dienraščių puslapių sudarymo skyrių, o Vl. Būtenas — rinkininkas. Abu yra Liet. Žurnalistų Sąjungos c.v. nariai.

— Taurages klubo vadovybė Chicagoj Vasario 16-tosios proga Amerikos Lietuvių Tarybai pirmoji paaukojo 100 dol.

— Šių metų lapkričio 25 sukanka 30 metų, kai vokiečių okupacijos metu (1941-1944) Lietuvos politinių grupių ir kovos sąjūdžių vadovybės įsteigė Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą. Šios sukakties proga Vlikas nutarė išleisti apie save leidinį, kurį parašyti apsiėmė sekretorius Stasys Dzikas. (E)

— Jokūbas Russas, gyvenęs Providence, R.I., savo palikime Altai paskyrė 500 dol. Taryba šią sumą neseniai gavo.

— Romos "Realta Politica" 1972 gruodžio 2, pasiremdama Elta-Press žiniomis, atspausdino Ceikinių parapijos tikinčiųjų pareiškimą (pogrindžio spaudoj) apie jų patirtus religinius persekiojimus ir valdžios organų priekabas. (E)

— Lietuvių Fondo pelno skirstymo komisija paskutiniam 1972 metų pelno paskirstymo posėdyje svarstė visus per 1972 metus gautus prašymus ir pateiks Lietuvių Fondo tarybai tvirtinti 57,380 dol. paskirstytą sumą. Posėdy dalyvavo visi komisijos nariai — pirm. dr. A. Razma, sekr. J. Račkauskas, dr. G. Balukas, Č. Grincevičius, V. Kamantas ir St. Rudys. Dalyvavo ir Lietuvių Fondo valdybos pirm. dr. Jonas Valaitis.

— Dail. Marija Ambrozaitienė, LŽS centro valdybos prašyta, paaukojo paveikslą spaudos baliaus metu įvykstantiems laimėjimams. Tai bus vienintelis paveikslas (emalio darbo) šalia spaudos anties ir dėžės šampno. Spaudos baliaus įvyks kovo 3 Chicagoj.

— Phoenix, Arizona, kovo 4, šv. Kazimiero šventė, 3 val. popiet ukrainiečių salėj, 630 W. Elm St., Phoenix, Ariz., lietuvių choras rengia blynų balių. Tai pirmas toks parengimas Phoenix lietuvių kolonijoj. Baliaus metu pasirodys lietuvių choras su linksmom dainom. Chorui vadovauja muzikė Ona Metrikienė.

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Gina Čapkauskienė dainuoja. Stereo. Pirmoji pusė: Lakštingalėlė — A. Kačanauskas, Oi nėra niekur — K. V. Banaičio, Už balto stalo sėdėjau — K. V. Banaičio, Oi, tu, kregždute — C. Gudauskienės, Šauksmas — B. Budriūno, Lakštingalės giesmė — V. Kuprevičiaus, Gėlės iš šieno — V. Jakubėno. Antroji pusė: Viliojanti peteliškė — A. Campa, Lakštingala ir rožės — C. S. Saint-Saens, Be tavo meilės — M. Sandoval, Vyturelio daina — H. R. Bishop, Solveigos daina — E. Grieg, Mėlynasis Dunojus — J. Strauss. Stereo. Kaina 6 dol.

Darbininko administracija praneša, kad plokštelė "Kokiais keliais aš keliaučiau" bus gauta tik po 2-3 savaičių. Užsisakiusieji prašomi palaukti. Kai tik bus gauta antroji laida, visiems ji bus pasiūsta.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaitytų Darbininko, tai kaip dovana jį užsakykite. Naujiems skaitytojams pirmųjų metų prenumerata tik 7 dol.

Žiburėlis, lengvos muzikos dainos: Žiburėlis, Senbernio daina, Išdykėlės, Kodėl?, Mano laiškas, Knyga, Polka, Senas skerdžius, Šaukiu tave, Jūros laiškas, Negerki trečios, Baltasis intermezzo, Geša, Medžiotojų maršas. Dainuoja solistai su orkestrais. Stereo 6 dol.

Oi, toli, toli. Philadelphiaus lietuvių choro "Viltis" įdainuotos dainos: Oi, kad išauštų, Mergužėle, lelijėle, Einu per kiemą, Pavasaris, Oi, toli, toli, Atsiveikimas su giria, Dobilėlis, Nei vėjas pučia, Vilties daina, Meno daina, Laukiu vis, Lietuvos šviesos keliu (B. Budriūno kantata). Stereo, 6 dol. Galima naudoti ir mono.

Anoj pusėj Nemunėlio. Lietuvių įdainuota dainos, duetai ir solo: Aš artojas, Dobilus, Atnešk padangę grynai, Lietučiui dulkant, O dalele tu mano, Rugienom nubėgs, Medžiotojo dainelė, Oi užkilokit varтелиus, Gešta žaros, Parugy, Ant kalno karklai ir Anoj pusėj Nemunėlio. Stereo 5 dol.

Akvarėlė. Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys: Akvarėlė, Žalioji banga, Dar nežinia, Tu man brangiausia, Motociklą pirk Rokas, Oi, oi, oi, Polka, Skamba turistų daina, Sūnus paklydėlis, Mažasis šeikas, Rytas be šešėlio, Daina apie Kauną, Jūreivių valsas, Klametų polka. Dainuoja choras, solistai ir duetai. Stereo, 6 dol.

Lietuvių kompozitorių solo dainos. Išpildo sopranas Birutė Kemežaitė su Romos simfoniniu orkestru: Sapnas apie šiaurę, Karvelėli, Išdykęs rudėnėli, Benamių daina, Dūkružėlė, Vakaras, Nemunėli, Ne margi sakalėliai, Klajūnai, Na, tai kas, Rugiagėlės ir Dainos, muzika ir gėlės. Mono 6 dol.

Pranaše Didis. Teviškės Lietuvių Evangelikų Liuteronų parapijos choro giesmės: Kantata-Pranaše Didis; Visa, kas gyva, garbina Jį; Nuo pavasario dvelkimo; Vakarinė liaudies giesmė; Ištrėmtųjų giesmė ir Tiesos Dvasia. Mono 5 dol.

Sol. Antanas Kučingis su orkestru dainuoja: Kur lygūs laukai, Oi žinau, žinau, Dar nepažinau, Tyliai, tyliai Nemunėlis teka. "Jūra" — simfoninė

poema, Svajonėlė (kanklių ansamblis), Blusa, operų arijos: Don Žuanas, Eugenijus Onieginas ir Pagrobimas iš Seralio. Stereo 6 dol.

Labą Ryta. New Yorko lietuvių vyrų choro "Perkūnas" įdainuotos dainos: Ramovėnų maršas, Tykus buvo vakarėlis, Nurimk, sesut, Vienuma, Alutis, Naktis graži, Karo žygio daina, Dainelė apie gaidelį, Daina, daina, Pražydo jazminai, Jau pravertos dvaro stonios, Lopšniū, Labą rytą, Baltos gėlės, Balnok, tėveli, Piliakalnis. Stereo, 6 dol. Galima naudoti ir mono.

Prisiuntimui pridėdama 50 c. Gaunamos Darbininko administracijosje.

NAUJAUSIOS KNYGOS

— Vacio Kavaliūno "Aidai ir šešėliai". Premijuotas romanas. 5 dol.

— A. Musteikio "Kiauros riešučius". Romanas. Kaina 4.50 dol.

— Ados Karvelytės "Ne tie varpai", lyrika. Kaina 2 dol.

Fausto Kiršos "Palikimas". Eilėraščių rinktinė. Didelio formato, 318 psl. Kaina 6 dol.

Kipro Bielinio "Gana to jungo", 5 dol.

Kazys Pakštas, prof. J. Ereto parašyta monografija. Minkštais viršeliais 10 dol. kietais — 12 dol. Išleido L. K. Mokslo Akademija Romoj.

Prano Naujokaičio "Pasisėjau žalią rūtą". Romanas. Kaina 4 dol.

Didysis jo nuotykis — Prof. J. Eretas tarnyboje Lietuvai. Kolektyvinis veikalas, redaguotas prof. J. Brazaičio. Kaina 5 dol.

M. Raišupio "Dabarties kankiniai". Lietuvos dvasininkų aukos rusų okupacijoj. Kaina 10 dol.

Jurgis Krasnickas, 50 m. mirties sukakčiai paminėti. Red. V. Liulevičius. Kaina 4 dol.

V. Čižiūno "Šeima tautinė bendruomenė". Kaina 1.50 dol.

Lietuvos spalvotas žemėlapis. Sulankstomas. 30x42. Kaina 3 dol.

GERIAUSIOS DOVANOS VAIKAM

Ką mes tikime. — Prel. P. Celiešiaus tikėjimo tiesų santrauka jaunuoliam. Ilustruota. Kaina 4 dol.

Užburto kanklės. V. Frankienės pasakojimai vaikams apie senovę. Kaina 3 dol. Kietais viršeliais — 4 dol.

Šamo ežero sekliai. N. Jankutės pasakojimai — novelės vaikams. Kaina 4 dol.

Stovi pasaky šalis. Tai nauja, vaikams skirta knyga, parašyta P. Kalvaitienės. Kaina 2.50 dol.

Šios ir kitos lietuviškos knygos bei plokštelės gaunamos Darbininko administracijosje.

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo-kantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokyti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuvių pranciškonai Brooklynne. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 8 dol.

DARBININKAS

910 Willoughby Ave. Brooklyn, N. Y. 11221

Lietuviška trispalvė vėliavėlė gaunama už 75 c., su pastatymo kaladėle (baze) už 1 dol. Lietuviška ir JV vėliavėlės su pastatymo kaladėle — 1.50 dol. Didesnį skaičių užsiskant duodama nuolaida. Persiuntimo išlaidom pridėdama 50 c. Kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Pasaunio Lietuvių Gydytojų Sąjungos išleistas 3 spalvų ženklelis Lietuvos okupacijai priminti. Ženkleliai lipnūs ant vokų. 100 ženklelių už 1 dol. Platintojam nuolaida. Kreiptis: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y., 11221.

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

Bobby Fischer užplanavo kelionę į Europą, žinoma, už gerą atlyginimą. Jis duos simul-tanus Olandijoje, Anglijoj, Monte Carlo, Vakarų Vokietijoje ir Prancūzijoje. Iš Europos keliaus į Braziliją rungtis su jaunuoju brazilu Meckingu. Irgi ne vel-tui.

Sivietų didmeistriai M. Tal ir J. Balašov pirmąją Wejk an Zee (Olandija) turnyre po dvyli- kos ratų, turėdami po 8 1/2 taško.

U. S. Open pirmenybės šiemet įvyksta rugpiučio 12-24, Chicagoj. Būtų gera sutraukti į jas mūsų žymiuosius šachmatininkus Tautvaišą, Vaitonį, Palčauską, Žalį, Jasaitį, Jankauską, dr. Nasvytį, Staknį ir kitus.

USCF Rating List 1973 sausio mėn. įvardina nemažą mūsų šachmatininkų. Meistrų klasėje

SUVENYRAI

Lietuvos Vytiš — rankų dar- bo, su aukso "bulliono" stiliais išsiuvinėta emblema. Dugnas — tamsiai žalias aksomas. Paveiks- las su rėmais 12"x15", labai į- spūdingas, tinka reprezen- tacijai. Kaina su persiuntimu 65 dol.

Siuvinėtas Vytiš — paveiks- las. Skydo formoj įkomponuotas raitelis, per skydą išsiuvinėta trispalvė, kampuose ažuolo la- pai su gelėm. Paveiklo dydis su rėmais 10x13". Kaina 20 dol.

Lietuvos himnas ant balto sa- tino išsiuvinėtas mėlyna spalva, viršuje ant raudono dugno trys herbai: Lietuvos vytiš, Gedimi- no stulpai, Vytauto ženklas ir maža trispalvė. Per visą pa- veiklo ilgį šone perversa iš- austa juosta. Paveiklo dydis su rėmais 13"x17". Kaina 26 dol.

Sagutė švarko atlapui — sti- lizuotas vytiš. Sidabrinės spal- vos raitelis raudoname dugne; sidabrinės spalvos apvedžioji- mas. Kaina 2.50 dol.

Grandinėlė raktam su Šv. Krištofo medaliu. Vienoj pusėj įrašyti žodžiai: "Aukščiausiojo malonė telaimina kelionę" ir kviečių varpos su ažuolo lapais ir Gedimino stulpais. Kitoj Šv. Kristupas su Vilniaus herbui. Kaina su pasiuntimu 2.50 dol.

Siuvinėta trispalvė su užrašu "Lithuania" ir stilizuotas vytiš užsiuvinimui ant drabužio rankovės. Kaina po 1 dol.

Drožinėti rankų darbo ant sienos pakabinami kryžiai su lietuviškais ornamentais, kaina su pasiuntimu 18 dol.

Virš minėti suvenyrai gauna- mi Darbininko administracijosje.

Vai, lėkite dainos, Vyčių cho- ro Chicagoje įdainuotos dainos: Paveski, Viešpatie, Oi, toli, toli, Tekėjo saulelė, Narsuolių daina, Išsodinčiau, Klevelis, Ūdrio daina, Saulelė raudona, Naujienos, Gegutėlė, Kad galė- čiau, Laisvės daina, Rugiagėlės, Mergužėlė, lelijėlė, Saulelė nu- sideido, Valio, dalgeli. Stereo. Kaina 5 dol.

tėra vienas V. V. Palčiauskas 2225, o ekspertų keli: P. Taut- vaišas 2156, K. Grivainis 2132, A. Jasaitis 2008 ir A. Sebeckis 2006. "A" kl. — dr. T. Bulloc- kus 1826, P. Cornelis 1908, K. Jankauskas 1991, dr. Nasvy- tis 1979, C. Rasis 1868, F. Šal- kauskas 1815, A. Stančiūsis 1811.

Bostono tarpklubinėse So. Bostono LPD šachmatininkai vasario 16 rungtis prieš MET lygos lyderį M.I.T. Mūsų kom- mandoje žais: Algis Makaitis, Algis Leonavičius, Kazys Mer- kis, Jurgis Zoza ir Tomas Gir- nius.

Lietuvos jaunieji šachmati- ninkai gerai pasirodė Sovietų Sąjungos jaunių pirmenybėse. Kaunietis Petras Ragelis laimė- jo antrą vietą, vos pustaškiu atsilikęs nuo laimėtojo. Visą laiką pirmavęs Z. Einoris pra- laimėjo paskutinę partiją ir nepasiekė galutinio laimėjimo.

FILATELISTAI:

Siunčiame Lietuvos pašto ženklus Jūsų pasirinkimui. Ra- šyti: Baltic Stamps, P. O. Box 127, Toronto, 19, Ont., Canada.

KITATAUČIUI GERIAUSIA DOVANA

History of Lithuania ir Vy- tautas the Great, Grand Duke of Lithuania, by Dr. J. Končius. Dvi knygos 3 dol. Gavęs bus gražiai supažindintas su Lietu- vos praeitimi. Užsakykite: Dar- bininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Lietuvos Vytiš — šitokios for- mos ir stilizuoto stiliaus — bal- tas vytiš raudoname fone, su lietuviška trispalve viršuj arba skersai. Toks ženklas galima klijuoti ant automobilio lango (decal). Galima užsakyti pašt- u prisiunčiant 1 dol. už žen- kelį — Darbininko administraci- ją.

Lietuviška trispalvė vėliavėlė gaunama už 75 c., su pastaty- mo kaladėle (baze) už 1 dol. Lietuviška ir JAV vėliavėlės su pastatymo kaladėle — 2.50 dol. Didesnį skaičių užsakant duo- dama nuolaida. Persiuntimo iš- laidom pridėdama 50 c.

Kalendorių 1973 metam gali- ma gauti Darbininko admini- stracijosje: Anglijoj Nidos išleis- tas, kasdien nuplėšiami lapeliai — kaina 3.50 dol. Darbininko kalendorius, nuplėšiamas kas mėnuo — kaina 1 dol. Kreiptis: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

When A Loved One Passes Away... Will YOU Know What To Do About:

- Insurance? Inheritance Tax?
- Safety Deposit Box? Bank Accounts?
- Real Estate? Automobile Titles?
- Stocks and Bonds? Veterans' Rights?

IF NOT, please stop in or write for your complimentary booklet. "May We Help?"

Harden-Abramo Funeral Home, Inc.

208-17 Northern Blvd. Bayside, New York 11361

JAMES J. ABRAMO, President BA 9-3055

Here is The All New "CANINE TOILET"™

It works like nothing you've ever seen before. Dogs no longer have to keep dirtying the streets; they can be as clean as humans. Draw string bags you simply throw away.

Put an end to complaints and harassment of man's best friend. \$3.00 per unit, \$1.45 for 25 throw-away bags plus \$1.00 handling, postage. Send to:

HOUSE OF FERN DEPT. CA.
28 Lincoln Terrace Bklyn, N.Y. 11235
PHONE: 743-4038

When your dog begins to squat, simply place the bag at the end of the rod underneath and collect the refuse.

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

SERVICE

HOME IMPROVEMENT
Lic. No. 696-789, Painting, Carpentry and Wallpapering — General Repairs We Take Pride in Our Work
Call: 531-5649

Taxes prepared. Have your Income Tax prepared at your convenience in your home or business. For Appt. Call 768-5910 Mr. James Hassan

Headlight Toe-in, Toe-out, Wheel Alignment and all minor repairs and complete inspection
MARIO'S AUTO INSPECTION SERVICE
Shell Bay Ave. Mayville, N.J.
Cape May Court House Opp. Inspec- tion Station (609) 465-5607

COMMODITY OPTIONS

Collins & Day Group, Inc.

Invest in the futures of Silver, World Sugar, Platinum, Copper, Cocoa and Plywoods through Commodity Option: a new investment vehicle offering a substantial profit gain with a limited risk. For further information on Com- modity Options mail the enclosed cou- pon or call: 212 431-6530

Collins & Day Group Inc.
105 Hudson St. N.Y. 10013
Name
Address City State Zip
Phone

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Darbininko skaitytojai, keis- dami adresą, prašomi admini- stracijosje pranešti naują ir seną adresą, taip pat persikėlimo datą. Kitais atvejais paštas laik- rusčius grąžina: administracijosi susidaro nuostolių, nes tenka papildomai primokėti, o skaity- tojai negauna laikraščio.

NEW YORK — Lietuvos atšinininių radijo valanda šeštadieniais nuo 4 iki 5 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. bangomis. Direktorius ir Juk. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. 201-232-5567

New Jersey — "Musio of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05 - 9:00 val. vak WBOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį. Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vėdėjas Romas Kazys, TW 4-1288 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Vištinis, 178 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHII 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vjd.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 161.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127 Tel. 268-0489.

L I T A S

INVESTAVIMAS — TAUPYMAS
PASKOLOS — KELIONĖS
ŪKINIAI PATARIMAI
DOKUMENTŲ PARUŠIMAI
TAKSŲ PILDYMAS
NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS IR PARDAVIMAS
APDRAUDOS

Litas Investing Co. Inc.

86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418

VADOVAUJA V. VEBELIUNAS

(212) 441-6799

Litas Travel Service,

87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N. Y. 11418

VADOVAUJA NOMEDA ALEKSANDRAVICIUS

(212) 846-1650

APREIŠKIMO PARAPIJOS ŽINIOS

Išvažiavimas į Marijos šventovę Washingtono. Apreiškimo parapija organizuoja ekskursiją kartu su Brooklyno vyskupijos piligrimais gegužės 5, šeštadienį. Mūsų parapijos bus atskiras autobusas. Šis išvažiavimas nėra paprasta ekskursija, bet maldos diena prie Marijos Nekalto Prasidėjimo. Toje šventovėje yra ir lietuvių koplyčia Marijos Šiluvos garbei. Gal pasiseks turėti ir lietuviškas pamaldas savo koplyčioje. Toliau mesnes informacijas paskelbsime vėliau.

Mūsų parapijos metinis parengimas — piknikas. Jau tradicija virto, kad liepos paskutinį sekmadienį Franklin Square Parko administracija vadina lietuvių diena. Šiame parapijos piknikas bus liepos 29 toj pačioj vietoj, kaip ir pernai.

L. K. Moterų 5-gos 29 kuopa vasario 25 rengia didelį užgavėnių blynų balių. E. Kezienie su savo padėjėjom jau skaičiuoja, kiek reikės iškepti blynų ir kokiais gėrimais pavaišinti svečius.

Kun. L. Jankaus paminėtos penkerių metų mirties metinės. Per sumą pasimelsta už jo vėlę. Jo draugai užprašė mišias, kurias aukoją ir pasakė žodį apie a. a. kun. Liongino nuveiktus darbus tėv. V. Gidžiūnas, OFM. Gen. konsulas A. Simutis salėje vaišių metu savo nuoširdžiu žodžiu apibūdino velionies nuopelnus lietuvių bei ir labdarai. Vaišes surengė M. Virbickienė, M. Šalinskienė ir jų padėjėjos.

Mūsų mirusieji:
Pranciška Slogus mirė vasario 2, sulaukusi 78 metų. Gyveno Richmond Hill. Liko vyras Simonas, duklė Amelia Senaitis, trys sūnūs ir keletas anūkų. Palaidota vasario 6 iš Apreiškimo bažnyčios Kalvarijos kapinėse.
Bronius Budrikas mirė vasario 1, sulaukęs 60 metų. Gyveno Bronx. Paliko žmoną. Palaido-

tas iš Apreiškimo bažnyčios vasario 5 Cypress Hills kapinėse.

Jonas Malden-Maslauskas mirė vasario 2, sulaukęs 60 metų. Paliko žmoną, keturias dukras, brolių Eugenijų, kuris vedęs Dianą Mockeliūnaitę. Ji per mišias solo giedoją, gyvena Belmonte, L.I. ir augina gausią ir gražią šeimą. Mirusiojo tėvelis buvo mūsų parapijos kolekto-rius, žemaitis iš Veiviržėnų. Keturių Jono seserų gyvena įvairiuose kraštuose.

Muz. Algirdą Kačanauską jo vardinių progų praėjusį sekmadienį, vasario 11, pagerbė jo vadovaujami parapijos choristai, surengdami kavutę.

Parapijos pastatų atnaujinimui aukoją: Mrs. Nellie Johnson \$500 (jamžinant jos vyro Kazimiero atsiminimą); Viktoras Jagminas \$100; J. Levonai — \$100; parapijos sodalietės \$100; Mr. Mrs. Joseph Jambor \$65; New Yorko ramovėnai \$50; Adelė Šmitienė \$50; E. Senkiai \$40; Jonas Antanovich \$40; Antanas Arūnas \$35; E. Zailskienė \$30; Mr. Mrs. E. Waki \$30; Mr. Mrs. Charles Senken \$25; Liet. vyčiai 21 kp. \$25; Mr. Mrs. S. Wainauski \$20; M. Bukauskienė \$20; Stasys Dzikas \$20; Mr. Mrs. S. Maila \$20; Mr. Mrs. H. Krakusky \$20; Ona Kubilienė \$20; E. Baliūnai \$20; E. Baltrūnai \$20; A. Maksimavičienė \$15; A. Zabaraušienė \$10; J. Andriusiai \$10; Ona Pėstininkienė \$10; P. Kazukonienė \$5; Ona Budrickienė \$5. Visiems aukotojam taria me nuoširdų ačiū ir maloniai kviečiame kitus parapiečius prisidėti prie pastatų atnaujinimo darbo.

Kun. Alfons Sušinsko knygą — Šviesos ir šešėliai — atspausdino pranciškonų spaustuvelyje. Knygą suredagavo ir velionies gyvenimą aprašė kun. dr. Titas Narbutas, taip pat jau miręs. Knygą leidžia specialus komitetas, kurį sudaro kun. A. Sušinsko bičiuliai.

Kun. Alfons Sušinsko knygą — Šviesos ir šešėliai — atspausdino pranciškonų spaustuvelyje. Knygą suredagavo ir velionies gyvenimą aprašė kun. dr. Titas Narbutas, taip pat jau miręs. Knygą leidžia specialus komitetas, kurį sudaro kun. A. Sušinsko bičiuliai.

Kun. Alfons Sušinsko knygą — Šviesos ir šešėliai — atspausdino pranciškonų spaustuvelyje. Knygą suredagavo ir velionies gyvenimą aprašė kun. dr. Titas Narbutas, taip pat jau miręs. Knygą leidžia specialus komitetas, kurį sudaro kun. A. Sušinsko bičiuliai.

POPIETĖ PATERSONE, N.J.

Vietos LB apylinkė, kuriai pirmininkauja Antanas Rugys, sausio 28 surengė literatūrinę popietę ir trijų knygų pristatymą. Popietę pradėjo pats A. Rugys šmaikščiu, šamojingu žodžiu. Apie K. Ališausko knygą Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės kalbėjo Bronius Balčiūnas. Jis ir paskaitė ištrauką.

Toliau Paulius Jurkus apžvelgė Prano Naujokaičio knygą "Pasisėjau žalią rūtą". Knygos ištrauką paskaitė Irena Vėblaitienė. Jonas Rūtenis kalbėjo apie O. B. Audronės knygą Laužai ir kibirkštelės, pacituodamas iš jos ištrauką. Vieną knygos eilėraščių paskaitė I. Vėblaitienė.

Dar buvo pakviesti kalbėti popietėje dalyvavę abu autoriai — Pr. Naujokaitis ir O. Audro-Balčiūnienė.

Popietė buvo Šv. Kazimiero parapijos salėje, Žmonių atsilankė apie 40. Po programos buvo vaišės.

Lietuvos nepriklausomybės šventės proga Liet. gen. konsulo ir Liet. Laisvės komiteto surengtame priėmime atsilankė Vokietijos konsulas. Iš k. Dr. E. Rauch su žmona, A. Simutis su žmona ir V. Vaitiekūnas. Nuotr. L. Tamošaitis

NEWARK, N. J.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS SUKAKTIS

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 55-sias metines Newarko lietuviai atšventė vasario 11, sekmadienį. Švč. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčioje buvo iškilmingos pamaldos, dalyvaujant su vėliavom lietuvių veteranų ir jų pagelbininkių moterų gražiai uniformuotai grupei, taip pat keliom tautiniais drabužiais pasipuošusiom lietuvaiteim. Kun. P. Totoraitis pamokslė įtaigiai priminė Vasario 16-sios prasmę. Ir vargonininko Kl. Bagdonavičiaus vedamas choras skambėjo jautriau kaip paprastai. Ir dalyvių apščiū. Aiški šventinė nuotai-ka. Nors po pamaldų iki minėjimo antros dalies salėje dar buvo apie pusantros valandos, bet, atrodo, niekas iš bažnyčios namo nepatraukė.

Antroji minėjimo dalis parapijos salėje buvo kondensuota, bet įspūdinga. Neilgą, bet konkretų ir įtikinantį žodį tarė JAV LB krašto valdybos vicepirmininkė Aušra Zerr-Mačiulaitytė iš Philadelphijos, pabrėždama Lietuvos padėties sunkumus ir tikslingų išsivijios pastangų Lietuvai padėti reikalingumą ir prasmę. Pagarsinus New Jersey gubernatoriaus ir Newarko "mayoro" proklamaciją, primenančias amerikiečiams, kad Vasario 16-oji yra "Lithuanian National Day" ir priėmus minėjimo organizatorių pasiūlytą rezoliuciją, tik apie valandą trukęs minėjimas buvo baigtas. Lietuvos vadavimo darbom

Kun. Vytautas Demikis — gimė 1906.VIII.4, kunigu išventintas 1934.VI.17, mirė 1963.III.3 Paterson, N.J.

UŽ A.A. KUNIGO VYTAUTO DEMIKIO

sielą, minint jo mirties dešimtmetį, bus paaukotos koncelebruotos mišios šių metų kovo 3, šeštadienį, 9 val. ryto, Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, 147 Montgomery Pl., Paterson, N. J., 07501.

Po pamaldų pusryčiai parapijos salėje po bažnyčia.

Maloniai tai pranešame giminiem, draugom bei parapiečiam ir prašome velionies mirties dešimtmečio sukaktuvį iškilminge dalyvauti.

Artimieji

aukų surinkta 530.50 dol. Vietinė Lietuvos Vyčių kuopa minėjimo dalyvius pavaišino skaniais užkandžiais ir kava. Minėjimą organizavo ad hoc komitetas, vadovaujamas V. Melynio. Kor.

New Yorko ir New Jersey Dantų Gydytojų Draugija vasario 25, sekmadienį, 2:30 val. popiet šaukia visuotinį susirinkimą, kuris įvyks dr. R. Saldaitienės rezidencijoje, 88-24 85 St., Woodhaven, N. Y. Mokslinę paskaitą skaityti pakviesta dr. M. Žemaitienė.

Lito bendrovės metinis susirinkimas

Lito bendrovės metinis akcininkų susirinkimas buvo sausio 14 valdybos būstinėje, Richmond Hill, N.Y.

Pirmininkas Vytautas Vėblaitienas visus pasveikino ir pasiūlygė bendrovės pasiektais laimėjimais. Pačiam susirinkimui pirmininkauti pakviestas Algis Vedeckas, sekretoriauti Antanas Razgaitis.

Mandatų komisijai suskaičius balsus, paaiškėjo, kad susirinkime dalyvauja asmeniškai arba su įgaliojimais 181,980 akcijų, arba 60 procentų visų Lito akcijų.

Tokiu atveju, mandatų komisijai pranešus balsų skaičių, susirinkimas buvo teisėtats. Tada susirinkimas perrinko direktorių tarybą.

Direktoriais sutiko pasilikti praėytų metų sąstatas: Kvirinas Aleksandravičius, dr. Petras Kisielius, dr. Antanas Škėrys, Vytautas Vėblaitienas, Algis Vedeckas, Brutenis Veitas ir dr. Vytautas Vygantas.

Ūkinė apžvalga

Pirmininkas Vytautas Vėblaitienas padarė pagrindinę ūkinės veiklos apžvalgą. Bendrovė 1972 metais turėjo apie 100,000 dol. pelno. Tai išeina apie 33 centus akcijai. Kadangi šis pelnas nėra grynais pinigais, daugumą sudaro paskolos, tai padavus didelių akvizicijų negalima padaryti. Hipotekos pelnas palūkanas neša gana aukštu procentu, todėl galima sakyti, kad pastatų pardavimo fazės yra gerai ir sėkmingai užbaigtos.

Lito akcijų augimas per aštuonerius metus pasiekė 90 procentų. Čia įskaitomas ir dividendas ir jo procentai.

Buvo pasidžiaugta, kad 100,000 dol. pelnas šiais metais būtų lygus 33 procentų viso kapitalo.

Kiti reikalai

Dr. Antanas Škėrys apžvelgė Putnamo žemės sklypų pardavimą. Bera tik vienas sklypas neparduotas.

Algis Vedeckas padarė akcininkų apžvalgą, kaip keičiasi jų sudėtis ir profilis.

Tuo ir baigėsi oficialioji dalis. Susirinkimas buvo šiek tiek panašus į kitų korporacijų susirinkimus ir praėjo pakilioj nuotaikoj. Toliau buvo kavutė ir vaišės, kurios užtruko gana ilgai, ilgiau nei pati oficialioji dalis.

VINCO VILKO IPĖDINIAM

Pereitais metais rugsėjo mėnesyje New Yorko apylinkėje mirė Vincas Vilkas, Amerikoje žinomas dar kaip William Wolfe, palikdamas apie trisdešimt tūkstančių dolerių vertės turtą. Artimiausia žinoma giminaitė buvo Anna Vaitkėvičius-Watkering, gyvenusi 6 Summer Street, Lawrence, Mass., bet šiuo metu ir jos gyvenamoji vieta nežinoma. Velionis buvo gimęs 1883

Smuikininko Izidoriaus Vasyliūno ir pianisto dr. Vytenio Vasyliūno koncertas yra vasario 25, šį sekmadienį, 3 v. popiet Jordan Hall mažojo salėj.

Petras Bliumas, buvęs lituanistinės mokyklos mokytojas, vasario 6 buvo požeminio traukinio gaisre, kur nukentėjo apie 100 žmonių. Vienas jų net mirė. Nukentėjusių tarpe buvo ir p. Bliumas. Jis buvo paguldytas į ligoninę.

Inž. Juozas Dačys susirgo ir jam buvo padaryta operacija Carney ligoninėj.

Kaziuko mugė, rengiama skautų Baltijos ir Zalgirio tuntu, bus kovo 4 Liet. piliečių draugijos salėj So. Bostone.

Religinės muzikos koncertas bus balandžio 8 d. 3 v. popiet. Šv. Petro parapijos bažnyčioj. Dalyvauja solistai, simfoninis orkestras ir choras. Koncertą rengia Šv. Petro parapijos choras.

Laisvės Varpo, radijo valandėlės, pavasarinis koncertas bus balandžio 29 Liet. piliečių salėj So. Bostone.

rugsėjo 23 Ukmergės apskrityje.

Giminės arba apie juos žinančieji, malonėkite rašyti Lietuvos Generaliniam Konsulatui New Yorke: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd Street, New York, N.Y. 10024.

Cape Code "Old Silver Beach" W. Falmouth, (Mass.) prie šiltos Gulfo srovės, švarus ir pats maloniausias pajūrys. Rami ir poilsiui geriausia vieta. Patogiai ir gražiai įrengti kambariai, geras maistas ir nuoširdi bei šeimyniška aplinka. Taip pat gaminamas Dietinis maistas ir atsižvelgiama į svečių pageidavimus. Motorinė valtis graži ir geras žūklavimas. Kaina prieinama. Galima patiems gamintis maistą. Svečiai norintieji ramiai ir maloniai pailsėti, pasimaudyti šiltam Atlanto vandenyne, prašomi skubiai siųsti užsakymus:

VASARVIETĖ "DAINA"
Sav. A. Daukantienė-Moriarty
124 Bellevue Rd.
Squantum, Mass. 02171
Tel. 1-617-328-4293

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

16 DIENŲ Kaina nuo \$641.00

Vyksta:
Gegužės 23 Rugpjūčio 8
Birželio 6 Rugsėjo 5
Birželio 27 Spalio 3
Liepos 11 Gruodžio 21

Jungtis prie grupių galima Bostone arba New Yorke.

Lietuvoje šios grupės praleis po 11 dienų, Maskvoje arba Leningrade 2 dienas ir Helsinkyje 2 dienas

Grupių dalyvių skaičius ribotas — NESIVĖLUOKITE Smulkesnių žinių ir registracijos reikalų kreipkitės į

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE
393 West Broadway
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: Aldona Adomoniene
Air fares subject to Government approval

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts
"Kur tūkstančiai taupo milijonus"
ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigaitis. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas — Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5 1/2 %
- 1 year Term Deposit — 5 %
- Special Notice a/c — 5 1/2 %
- 2 year Term Deposit — 6 %

All Accounts Compounded Daily

Koresp.

Mielai sesei

ps. Birutei Kidolienei,

brangiai motinai Sibire mirus, gilia užuojautą reikią

Vyr. skaučių židiny VILJA

Algimantui Siemaškai

mirus, skaudžioje liūdesio valandoje jo motinai, mūsų mielai narei Paulinai Siemaškaienei, žmonai ir vaikams nuoširdžią užuojautą reiškiam ir drauge liūdimė.

LMF N. Y. Klubas

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Redakcija455-7281
Administracija452-2923
Spaustuvė452-6916
Vienuolynas455-7068
Kultūros Židinyš.827-9865

Lietuvos gen. konsulas ir Liet. Laisvės Komitetas vasario 16 Lietuvos nepriklausomybės šventės proga Carnegie Endowment International Center surėngė priėmimą, kuriame dalyvavo apie 150 žmonių. Atsilankė pavergtų tautų atstovai, Vokietijos konsulas, Vietnamo ambasadorius ir k.

Smuikininko Izidoriaus Vasyliūno koncertas bus šį šeštadienį, vasario 24 d., 5:15 v. popiet Carnegie Recital Hall. Prie piano — dr. Vytenis M. Vasyliūnas. Ta pati koncerto programa sekmadienį kartojama Bostone Jordan Hall.

Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, ir tėv. Paulius Baltakis, OFM, savaitės pradžioje dalyvavo pranciskų provincijos tarybos posėdžiuose Kennebunkport, Maine.

Kun. Vytautas Zakaras, Kunigų Vienybės centro valdybos sekretorius, kovo 4, per šv. Kazimierą, atvyksta iš Putnamo ir Apreiškimo parapijos bažnyčioje per 11 val. mišias pasakys pamokslą apie tautines, religines problemas.

Vytautas Vebeliūnas, Lito banko prezidentas, apmokėjo išlaidas vaikių, kurios buvo surengtos Lietuvos nepriklausomybės minėjimo programoje dalyvavusiam jaunimui — tautinių šokių grupei ir Philadelphia mergaičių kvintetui. Vaishės buvo Eugenijos Vainienės namuose sekmadienio vakarą, tuoj po minėjimo.

Išnuomojamas šešių kambarių butas Woodhavene. 175 dol. Skambinti 847-5522.

Solistė Irena Stankūnaitė dainuoja Lietuvos nepriklausomybės minėjime vasario 25 Laisvės salėje Lindene. Ji atliks minėjimo meninę programą.

LB Great Necko apylinkė Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą rengia vasario 24, šeštadienį, 7 v.v. Elks B.P.O. Lodge salėje, 47 Grace Ave. Great Neck, N. Y. Invokaciją sukalbės Tėv. Paulius Baltakis, pagrindinę kalbą pasakys Vliko vicepirm. Jurgis Valaitis, apylinkės jaunimas pasirodys su savo programa. Po programos — bendros vaišės ir pasilinksminimas.

Leokadija Andriusytė-Andriuskevičienė mirė sausio 29 Altajuje, Sibire. Ji buvo 73 metų. Į Sibirą buvo išvežta 1941 metais. Liko dvi dukros. Viena, Aldona Andriuskevičiūtė, gyvena Sibire, Altajuje. Ji buvo išvežta drauge su motina. Kita dukra, Birutė Andriuskevičiūtė-Kidolienė, su šeima gyvena Woodhavene, N. Y.

Užgavėnių pietūs, rengiami KMS 29 kuopos, bus sekmadienį, vasario 25 d. 1 v. popiet Apreiškimo parapijos salėje. Bus meninė programa, baras, filmai, laimėjimai ir t.t. Pelnas skiriamas Kultūros Židinio statybos fondui. Bilietų galima gauti pas kuopos nares. Visi kviečiami atsilankyti ir su draugais linksmai praleisti laiką. Tuo paremsite KŽ statybos fondą.

New Yorko LB apygardos valdyba daro žygių pasikviesti Aukuro teatrą iš Hamiltono, Kanados. Studijuojamos galimybės, kad teatras, atvykęs gastroliui, galėtų suvaidinti du veikalus. Visas pelnas skiriamas Maironio lituanistinei mokyklai paremti.

Kas nori pirkti laikrodėlių papigintomis kainomis, prašom kreiptis į patyrusį laikrodininką Stasį Citvarą. Taip pat jis laikrodžius taiso. Kreiptis darbo dienomis vakarais, šeštadienį ir sekmadienį — visą dieną. Telefonas 847-7634.

KVIFČIAME Į LITERATŪROS VAKARĄ

Šį šeštadienį, vasario 24, Kultūros Židinio žemutinėje salėje rengiamas literatūros vakaras. Pradžią 7 v.v.

Praėjusiais metais toks vakaras buvo surengtas parodos metu. Ir jis turėjo pasisekimo. Prisirinko žmonių pilna salė. Tai buvo parodos gražus pajavirinimas nauja kultūrine programa. Drauge tai buvo ir papuošalas, skirtas Lietuvos nepriklausomybės šventei.

Tad ir šiomet pasidrašino Liet. Bendruomenės apygarda, rengdama tokį vakarą.

Kultūros Židinio statyba dėl šalčių praėjusią savaitę buvo sustojus. Dabar dirbama prie spaustuvės pastato, kurį norima pirmiausia užbaigti. Greit bus tvarkomi Darbininko redakcijos bei administracijos namai, kurie liko nenugriauti ir kurie bus įjungti į spaustuvės vienetą.

A. a. Algimanto Siemaškos atminimui, velionies artimiesiems pageidaujant, vietoje gėlių Kultūros Židinio statybai aukojo: po 25 dol. — M. Šalinskienė, A. D. Bobeliai; po 20 dol. — H. R. Miklai, A. J. Vytautai, M. B. Jankauskai; po 15 dol. — J. P. Ivašauskai, J. I. Vilgaliai, J. A. Snieškai; po 10 dol. — D. M. Šulaičiai, Linas Vytuvis, J. Rinaldi, A. V. Vebeliūnai, Aleksandra Žukas, D. S. Biručiai, Albertas Šukys, J. V. Staškai, A. B. Petrikai, O. K. Kačauskai. Velionies artimiesiems reikiame nuoširdžių užuojautą; aukotojam — lietuvišką acū.

Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas koncertuoja vasario 24 Carnegie Recital salėje. Jį pianu palydi sūnus Vytenis Vasyliūnas (d.). Noredamas paremti Kultūros Židinio statybą, jis paaukojo 100 bilietų, kuriuos platina statybos komitetas.

ATIDARYTA IV-JI DAILĖS PARODA

Viena iš šių metų iškilnių, skirtų atžymėti Lietuvos nepriklausomybės šventę, yra dailės paroda. Ją surengė JAV LB New Yorko apygardos valdyba. Tokia paroda rengiama jau ketvirtą kartą.

Paroda surengta Kultūros Židinyje. Ji atidara du savaitgalius, vasario 17-19 ir 24-25 dienomis. Darbo dienomis uždaryta.

Iškilmingas atidarymas bus vasario 17, šeštadienį, 7 v.v. Nors oras buvo šaltokas, bet žmonių atsilankė apie šimtą.

Bibliotekos kambaryje buvo atidarymo aktas, kurį vedė Paulius Jurkus, LB apygardos valdybos vicepirmininkas kultūros reikalams. Parodos atidaryt buvo pakviestas Anicetas Simutis, Lietuvos gen. konsulas. Jis savo žodyje pažymėjo, kad menui augti reikia laisvės. Tokias laisves kadaise turėjo nepriklausoma Lietuva ir jas teikė savo dailininkams. Dabar okupuotame krašte kūrybinės laisvės suvaržytos.

Konsulas pasidžiaugė lietuvių dailininkų tritūsu ir tuo paskelbė parodą atidarytą.

Tėv. Leonardas Andriekus OFM, kalbėjo kaip Kultūros Židinio vyriausiasis šeimininkas. Jis prisiminė Amerikos lietuvių ir palietė, kiek iš jų išėjo

Čia girdėsime Tėv. Leonardo Andriekaus pačius naujausius eilėraščius. Stepas Zobarskas paskaitys novelę iš naujo paruošto savo rinkinio. Paskaitys eilių Romualdas Kisielius, fejtoną Jonas Rūtenis, Paulius Jurkus — poemos ištrauką ir humoristas Leonardas Žitkevičius išlaigias ir šmaikščias eiles.

Į šį vakarą pakviesta poetė Danguolė Sadūnaitė, išleidusi jau keletą eilėraščių rinkinių.

Pakviestas ir dramos aktorius Juozas Boley-Bulevičius, jis paskaitys iš Balio Sruogos raštų, tuo prisimindamas Sruogos sukaktį, kurią kitur paminėjo su specialiom programom.

Atvykę į vakarą, taip pat turės progos apžiūrėti ir parodą.

dailininkų. Ankstesnioji emigracija nesukėlė didesnio dailės judėjimo. O naujieji ateiviai atvykdami atsivežė daug dailininkų. Jis kvietė džiaugtis lietuvių kūryba ir džiaugtis šia paroda.

LB apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis savo žodyje priminė premijos reikalus. Premijos šiemet skiriamos Chicagoje. Bus dedama žygių, kad kitais metais tokios premijos būtų skiriamos New Yorke.

Tuo ir baigėsi atidarymo aktas. Vaišės — kava su pyragaičiais buvo žemutinėje salėje... Vaišėm rūpinosi Marija Bulvičienė, apygardos valdybos narė. Žmonės gyvai domėjosi paroda. Tą patį vakarą buvo parduoti 5 paveikslai, jų tarpe E. Elskaus vitražas.

Parodą tvarkė dail. J. Bagdonas ir dail. Česlovas Janušas. Jie pasirūpino ekspozicija. Paroda sutvarkyta jaukiai ir maloniai. Jeigu reikėtų parodą apibūdinti vienu žodžiu, būtų galima pasakyti, kad paroda yra jauki.

Dail. Č. Janušas dovanojo vieną akvarelę loterijai. Tas paveikslas įreminas stovi prie durų. Kiekvienas, kas perka bilietą už vieną dolerį, galės dalyvauti traukime. Toks laimingo numerio traukimas bus vasario 25, 6 v.v. parodos uždarymo metu.

Atidarymo vakarui buvo prinešta gėlių, papuoštas stalas prie registracijos. Padėta puokštė ir prie pulsto, kur kalbėjo garbingi svečiai.

Parodoje randame šias pavardes: Albina Ambraziejus 4 pav., Juozas Bagdonas 5 pav., Emilija Bernotienė — 3, Asta M. Česonienė — 1, Albinas Elskus — 1, I. V. Griežė — 3, Regina Ingelevičienė — 4, Česlovas Janušas — 5, V. K. Jonynas — 5, Paulius Jurkus — 3, Jurgis Juodis — 2, Vytautas Kasiulis — 3, Vytautas Kašuba — 1, Vytautas Kerbelis — 2, Elena Kepalaitė — 5, Aldona Kidolaitė-Daukantiene — 2, Vida Krištolaitė — 5, Ann Mažeika — 3, Vaclovas Ratas — 2, Jonas Rūtenis — 3, Elena Urbaity-

tė — 3, Valentina Uselienė — 3, Zenonas Uselis — 4, Petras Vaskys — 3, Regina Viliamienė — 4, Aleksandra Vitkauskaitė-Merker — 3, Marija Žukauskienė — 5.

Viso parodoje dalyvauja 27 dailininkai, išstatyta 87 kūriniai.

Visuomenė kviečiam aplankyti šią parodą. Juk tai lietuviškoji kūryba. Paroda pareikalauja daug darbo, kol visa suorganizuoj, įrengi patalpas. Tad reikia ir tuo pasidžiaugti, o pasidžiaugsi tik aplankęs parodą.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ NEW YORKE

(atkelta iš 1 psl.)

V. Banaičio, Mėlyni varpeliai — V. Jakubėno, Mano protėvių žemė — Br. Budriūno, ariją iš K. V. Banaičio op. Jūratė ir Kasytis, ariją iš V. Verdi operos Rigoletto, J. Strausso — Mėlynasis Dunojus.

Ji vėl visus pradžiugino savo dainavimu. Ir dabar buvo šoktelėjusi į priekį. Tai rodo, kad ji nuolat dirba ir savo balsą lavina.

Philadelphia atieitininkų kvintetas irgi dviem išėjimais padainavo: Kaip verkiančio smuiko — partizanų daina, Pilki keleliai — T. Makačino ir F. Strolios, Aras, Stoviu aš parimus — partizanų daina, Oi Rūta — St. Šimkaus, Nemunėlis — A. Bražinsko.

Tą kvintetą sudaro Renata Baraitė, Dana Juzaitytė, Rasa Ma-

Broklyne gražioji sekcijoj išnuomojamas iš 5 1/2 kambarių butas su vėsintuvais ir šaldytuvu virtuvėj. Mėnesiui nuoma 300 dol. Tel. 836-8561.

Vasyliūny metinis koncertas New Yorke ir Bostone

Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas ir pianistas dr. Vytenis M. Vasyliūnas su nauja programa pasirodys New Yorke, Carnegie Recital Hall (154 West 57th St., New York City), vasario 24, šeštadienį, 5:15 val. ir Bostone, Jordan Hall mažoje salėje (30 Gainsboro St., Boston), vasario 25, sekmadienį, 3 val. Jų programą sudaro Mozarto sonata C dur K. 303, Walter Piston sonata, Balio Dvariono sonata — baladė ir Cesar Franck sonata A dur. Mozarto sonata dviejų dalių, neįprastos struktūros, rašyta jam esant 21 metų amžiaus ir pergyvenant laimingą pirmosios meilės laikotarpį, pilna šviesaus pakilimo bei švelnaus dainavimo. Pistono sonatoje reprezentuojamas jo originalus stilius, pasižymįs grakščiu, švelniu estetiškumu bei nuosaikiu jausmingumu. Balio Dvariono sonata-baladė praskambės pirmą kartą Amerikos kontinente. Kas sugebės klausytis, čia išgirs lietuvių išgyvenamą dramatiškumą, vietomis beveik išskaidantį, tai vėl kovingų ritmų judesius arba neapsakomą ilgesį. Cesar Franck savo sonatoje duoda reliigiškai mistišką optimistinį vaizdą. Tai pavasario atbudimas, pilnas saulėtumo ir vilties. Vasyliūnai tikisi ir laukia, kad jų pastangas ir darbą geriausiai atsilankydami parems ir New Yorko ir Bostono meno mylėtojai ir gerbėjai.

New Yorke bilietai į koncertą Darbininko redakcijoj ir pas Kultūros Židinio vajuos komiteto narius. Koncerto pelnas skiriamas Kultūros Židinio statybai.

KARUSKAITĖ, DANUTĖ STANKUTĖ IR ZITA ŠARKAITĖ

Ir kaip jos dainuoja? — Jos tokios jaunos, tad pati jaunystė visada graži ir patraukli. Balsai sudrausminti ir išlyginti, jaučiasi įdėta darbo. Gaila, kad pasirinktos dainos buvo lyg per daug sentimentalios, panašios nuotaitos.

Programą atbaigė New Yorko tautinių šokių grupė, kuriai vadovauja J. Matulaitienė. Ji pasoko: Jievaro tiltas, Pakelktojis, Aštuonytis, Jurginėlis, Pynė. Pasoko su nuotaika ir su noru. Akordeonu palydėjo Rimas Juzaitis iš Philadelphia.

Solistei akomponavo Albinas Prizgintas. Sceną dekoravo Paulius Jurkus.

Pertraukos metu ir prie įėjimo buvo renkamos aukos, platinama šventei pritaikyta literatūra. Veikė ir Darbininko spaudos kiostas, kur sėkmingai parduvinėjo Ginos Čapkauskienės plokšteles.

Programos dalyviams ir visiems dirbusiems įvairiose tarnybose ir garbės svečiam buvo vaišės Fifi restorane Woodhavene.

IV DIDŽIOJI DAILĖS PARODA

vasario 17-18 ir 24-25
Kultūros Židinyje,
361 Highland Blvd.,
Brooklyn, N.Y.

Paroda lankoma: abu šeštadienius nuo 12 v. iki 9 v.v.;
sekmadienį, vasario 18, nuo 1 iki 8 v.v.;
vasario 25, sekmadienį, nuo 1 iki 6v.v.

Literatūros vakaras ryšium su paroda
rengiamas vasario 24, šeštadienį, 7 v.v.
žemutinėje salėje.

Visi kviečiami.

Parodą rengia
Lietuvių Bendruomenės
New Yorko apygardos valdyba

Lietuvių Katalikių Moterų Sąjungos
29 kuopa rengia

LIEUVIŠKAS UŽGAVĖNES

vasario 25, sekmadienį, 1 val. popiet
Apreiškimo parapijos salėj,
Brooklyn, N. Y.

Įėjimo auka 4 dol.

Pelnas skiriamas Kultūros Židinio
statybai

New Yorko skaučių-skautų rengiama

KAZIUKO MUGĖ

sekmadienį, kovo 4 d., Kultūros Židinyje,
361 Highland Blvd.

Mugės atidarymas 12:30 v.

Mugėje bus rankdarbiai, medžio drožiniai,
sidabro papuošalai, gintaras, keramika,
audiniai ir kita.

Skautams remti komiteto pietūs ir vyr.
skaučių kavinė.

Visi kviečiami!